

Департамент освіти Вінницької міської ради  
Міський методичний кабінет



---

## *Палітра творчості*

---

Дячок Юлія Юріївна  
заклад «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 3  
ім. М. Коцюбинського Вінницької міської ради»  
педагог-організатор  
«спеціаліст»

**На допомогу  
педагогу-організатору**

2014

**Автор:**

**Дячок Юлія Юріївна** педагог-організатор закладу «Загальноосвітня школа I-III ст. №3 ім. М. Коцюбинського ВМР»

**Рецензенти:**

**Шаповалюк Леся Юріївна**, заступник директора з виховної роботи, вчитель української мови та літератури вищої категорії, вчитель-методист закладу «Загальноосвітня школа I-III ст. №3 ім. М. Коцюбинського ВМР»

**Вовк Анжеліка Роландівна**, заступник директора з навчально-виховної роботи, вчитель історії вищої категорії, вчитель-методист закладу «Загальноосвітня школа I-III ст. №21»

Рекомендовано методичною радою  
закладу «Загальноосвітня школа I-III ст. №3 ім. М. Коцюбинського ВМР»  
(Протокол №1 від 09.01.2014 р.)

В методичному посібнику подані сценарії ігрових програм, постановка яких останнім часом набирає все більшої популярності, що важливо вони мають не лише розважальний, але й пізнавальний характер. В роботі висвітлено питання, що є актуальними і відповідають впровадженню в сучасну виховну роботу Основних орієнтирів виховання. Посібник стане в нагоді педагогам та класним керівникам



## **Передмова**

Робота в сучасній школі повинна бути не тільки продуктивною, але й цікавою для всіх учасників навчально-виховного процесу. Це потребує неординарного творчого підходу до виховних заходів, які є невід'ємною частиною активного життя школярів. Ми, педагоги, як ніхто інший розуміємо, що школа – це міні-модель великого життєвого шляху, який розпочинається саме тут і тепер. Виховні заходи: чи то години спілкування, чи ігрові програми, чи то концерти, квести і фестивалі, розкривають в наших вихованцях той потенціал, який інколи дуже важко розгледіти за учнівською партою, грудю зошитів та підручників.

Збірник «Палітра творчості» покликаний зробити роботу педагога-організатора легшою, у ньому представлені сценарії як традиційних свят, що прийнято організовувати в кожній школі, так і сценарії виступів агітбригад, ігрових програм та годин спілкування, що стануть в нагоді при роботі з учнями всіх вікових категорій.

Сподіваюся, що ця збірка допоможе педагогу-організатору та класному керівнику організувати цікаве свято.

## Зміст

В країні Ввічливості і Доброти <i>(ігрова програма для учнів 1-2 класів)</i> .....	3
«В пошуках скарбів» <i>( ігрова програма для учнів 3-4 класів)</i> .....	15
І знову бал осінній нас разом всіх збирає... <i>(виховний захід для учнів 8-11 класів)</i> .....	24
Дороги азбуку вивчай – безпечним будь, часу не гай! <i>(сценарій виступу агітбригади ЮІР )</i> .....	37
Новий рік у казці <i>(сценарій проведення новорічного ранку для учнів 1-4 класів)</i> .....	43
Уроки Лікаря Посмішки <i>(година спілкування учнів 1-4 класів)</i> .....	52
Відверта розмова або що ми знаємо про ВІЛ/СНІД <i>(виховна година для учнів 10-11 класів)</i> .....	59



**Ігрова програма для учнів 1-2 класів**

**Мета:** Формувати навички культурної поведінки, дружні відносини між учнями. Розвивати словниковий запас учнів словами ввічливості. Виховати повагу до однолітків та людей старшого віку.

**Обладнання:** диск з аудіозаписами, презентація, картки червоного та зеленого кольорів, роздатковий матеріал (картки-пам'ятки з ввічливими словами )

**Дійові особи:**

Фея ввічливості,

Мальвіна,

Буратіно,

Лисичка Аліса,

Кіт Базиліо

### **Перебіг виховного заходу**

*(під музичний супровід до зали заходить Фея Ввічливості)*

**Фея Ввічливості.**

Вірш цей поки ще не казка,

Він про ввічливі слова.

Тож послухайте, будь ласка,

Хоч ця тема не нова.

Це підказкою вам буде,

Як дороговказ в путі...

Ці слова вживають люди

В повсякденному житті.

І без них не обійтися —

День і ніч вони звучать.

То ж і ти мерщій берися



Ці слова запам'ятать.

«Добрий день!» — до мами й тата,

До сусідів говори,

До сестрички, і до брата,

І до друзів у дворі.

«Добрий ранок!», «Добрий вечір!»

Є до кожної пори!

А слова такі, до речі,



Усміхнувшись, говори.

Людам в очі подивися,

Ніжно й лагідно скажи,

Старшим злегка поклонися,

А тоді собі біжи!

Крім вітання-побажання

Інші ще запам'ятай

І від ранку до смеркання

В мові повсякчас вживай.

«Дякую вам!» і «Спасибі!»,

А без них, ну, як нам жить?

Ще коли дитя в колибі,

Немовлятко мама вчить

Чемно «Дякую!» казати,

«До побачення!», «Па-па!».

Слів хороших є багато —

На них мова не скупа.

І «Пробачте!», «Вибачайте!»  
«Перепрошую!» є в нас,  
І «Будь ласка!» всі вживайте,  
Бо ж своє на кожен час!

Ці слова дорослі знають  
Їх вживають кожен раз.  
Ну, а діти їх вивчають —  
Чемні діточки у нас.

Згодом це ввійде у звичку,  
У характер перейде.  
Ці слова, як рукавичку.  
Ви не згубите ніде!

І не треба їх носити,  
Хоч мов пух вони легкі.  
А без них не можна жити,  
Бо важливі всі такі!

В школі вчитель їх навчає,  
Вдома мама з татом вчить.  
Але часом так буває,  
Що слова зникають вмить.

Може хтось їх викрадає  
Із країни Доброти,  
Їх учити забуває,  
Тож мерщій усі сюди!  
Зараз ми підем до казки



Швидко і без перешкод,  
В дивний світ від зла до ласки,  
У чарівний світ пригод.

*Звучить музика Фея Ввічливості виходить із зали, до зали де сидять діти забігає Мальвіна.*



**Мальвіна.** Доброго дня, дорогі дітки!(*після того, як вони теж привітаються*) Ви такі молодці, такі виховані, не те, що Буратіно! До речі ви його не бачили? Уявляєте, він знову втік з уроку, а крім того, руки не помив, клякс в зошиті наставив, бешкетник тай годі! Треба швиденько його знайти!(*вибігає з зали*)

*Звучить музика, з'являється Буратіно, спиною заходить в двері, робить вигляд ніби від когось ховається, втікає*

**Буратіно.** (*побачивши дітей*) Ого, нічого собі, як вас тут багато! А я тут, того, від Мальвіни ховаюся. Уявляєте, (*розгублено*) вона мене змушує вчитися, без перестанку вітатися, каже, що потрібно бути чемним та вихованим! (*задоволено*) А я ж то знаю, що вітатися не потрібно, мені про це, до речі, сама лисичка Аліса говорила.

*Звучить музика*

**Буратіно.** Ой-ой-ой, по-моєму, вона теж десь тут! А ну, малята, швидесенько ховайте мене! Давайте я поруч з вами сяду, от мене ніхто і не помітить!

*Сідає поруч з дітками. Заходять Аліса і Базиліо. Між собою сваряться.*

*Побачивши дітей, беруть один одного під руки, посміхаються*



**Аліса.** (*итовхаючи Базиліо під бік*) Посміхайся, кажу тобі, давай вітайся!

**Базиліо.** Ні, ти, я ж сліпий.

**Аліса.** Роби, що кажу!

**Базиліо.** Хто з нас розумний!

**Аліса.** Привіт, мої гарнесенькі пупсики! А ви тут, випадково, такого маленького дерев'яного...

**Базиліо.** З отаким носом *(показує)*

**Аліса.** Не бачили? Ми хочемо йому монетки повернути...

**Базиліо.** Так, повернути. Ну, ті, що ми в нього поцупи....

**Аліса.** *(наступаючи на ногу Базиліо)* Базиліо має на увазі ті, що Буратіно загубив, а ми знайшли і тепер хочемо повернути!

**Буратіно.** *(підіймаючись)* Якщо повернути, то осьдечки я!*(підходить до кота і лисички, протягає руку)*

**Базиліо.** *(хапаючи Буратіно)* Ага, спіймався! *(Аліса з Базиліо хочуть вивести Буратіно з зали, він пручається.)*



*Звучить музика, до зали входить Мальвіна*

**Мальвіна:** То ось ти де, неслухняний хлопчисько! А я тебе вже майже годину шукаю, а у нас урок ще й не починався.

*(Базиліо з Алісою намагаються втекти, це помічає Мальвіна)*

**Мальвіна:** А куди це ви зібралися. Давайте будемо знайомитися! Я Мальвіна.

**Аліса:** Я лисичка Аліса, а цей лінивий кіт Базиліо, він сліпий *(показує табличку, Базиліо в цей час, в знак згоди інтенсивно киває головою)* І ми його друзі*(штовхаючи Буратіно)*, правда!

**Базиліо:** Ага, друзі.....

**Мальвіна:** Ну якщо друзі, тоді я вас також запрошуюю на урок. Прошу, займайте свої місця за партами.

*Всі троє неохоче йдуть*

**Мальвіна.** Сьогодні у нас буде урок ввічливості і доброти, а малята будуть нам допомагати.

Правда дітки? Тоді запитання перше: «Які ввічливі слова ви знаєте?»

**Буратіно.** *(підіймаючи руку)* Хочу, хочу, хочу!

**Аліса.** Віддай, це моє!

**Базиліо.** *(киваючи головою)* Ага!

**Мальвіна.** *(з жахом, тримаючись за обличчя)* Ні, ні, ні. Це ніякі не ввічливі слова! Правда, друзі! А які ви знаєте слова ввічливості? *(діти називають).*

Добре, ви запам'ятали ! *(до Буратіно, Аліси та Базиліо)*

**Буратіно, Аліса, Базиліо** *(хором).* Так!

**Мальвіна.** Тоді перевіримо! Зараз я буду зачитувати вам загадки! Хто знатиме відгадки – відповідає!

*(Загадки з'являються на екрані)*

Розтопить серце всякого

Сердечне слово ... *(дякую)*

Зазеленіє навіть пень,

Коли почує ... *(добрий день)*

Коли згасає сонце у росі

й зоря лягає лагідно на плечі,

Серед знайомих, рідних голосів

ми чуємо привітне... *(«Добрий вечір»).*



За смачний обід і ситний  
Скажем мамі ми ... *(спасибі)*

Щоб зустрітися знову в годину призначену  
Кажу щиро завжди я всім ... *(до побачення)*

**Мальвіна.** Молодці, дітки!

**Буратіно.** Це все? Кінець уроку? Нарешті! Я вже дуже стомився!

**Аліса і Базиліо** *(разом, встаючи).* Ага!!!

**Мальвіна.** Звичайно, що це не кінець, адже наш урок тільки почався! Але якщо ви вже

встигли стомитися, пропоную перейти до розминки! Всі згодні?

**Буратіно***(перебиваючи Мальвіну).* Ет, ні! Знаю я твої розминки! Ти знову змушиш нас щось вивчати! Можна цього разу я свою розминку проведу?

**Мальвіна.** Дітки ви не проти! Тоді, Буратіно, проведь свою розминку!  
*(Буратіно виходить на середину сцени, потягається)*

**Буратіно.** Для того, щоб гарненько нам розім'ятися, для початку треба всім піднятися!

*Діти підіймаються, Аліса і Базиліо також*

Розминка моя дуже легенька і цікава, головне, повторювати все гарненько за мною. Якщо я скажу, у нас танцює права ручка, всі повинні згадати де в нього права рука, підняти її і танцювати *(показує)*. А якщо я скажу, наприклад, у нас танцює ніжка – значить танцює ніжка.

Варіанти: ліва – права ручки, по черзі ніжки, голова, пальчики на ручках, пальчики на ніжках, хвостики, вушка, дві ручки (ніжки) разом, оченята, язички, щічки



**Буратіно.** Ну, молодці! А тепер найцікавіше! У нас буде танцювати все і одразу, дві ручки, дві ніжки, голова, язичок, оченята, пальчики на ручках і ніжках, хвостики, все, все, все! Всі готові? Тоді поїхали! *(після танцю)* Ох, це було просто чудово! А тепер підіймаємо ручки догори і робимо вдих, а тепер до низу – видих! Ставимо рученята собі на голівки і голосно кажемо: «Ой який я молодець!»

А, що, Мальвіно, чи сподобалася тобі моя розминочка?

**Мальвіна.** Розминочка, звичайно, гарна, але ж подивися, всі стомлені!

**Базиліо.** Хто стомлений? Я стомлений? Ні разу я не стомлений! *(і падає на стілець, тримаючись за серце)*

**Мальвіна.** Я думаю, що пора трішки і перепочити! Але відпочивати ми будемо корисно! Щоб допомогти Буратіно навчитись гарно себе поводити, я зараз буду зачитувати вам певні твердження. У вас в руках є картки зеленого і червоного кольорів, якщо ви вважаєте, що твердження правильне ви підіймаєте догори картку зеленого кольору, якщо не правильно – червоного. Всім зрозуміло? Тоді починаємо! *(ситуації з'являються на екрані)*

1) Коли зустрічаються хлопчик і дівчинка, то першим обов'язково вітається хлопчик *(так)*

2) У шкільному коридорі розмовляють вчителі. Серед них Руслан побачив свого класного керівника і, проходячи повз нього, сказав: «Добрий день, Галино Юріївно?» Чи правильно вчинив Руслан? *(ні) (хто-небудь з дітей*

*пояснює, чому Руслан вчинив неправильно)*

Молодці, із завданням справляєтеся добре! А чи згодні ви з такими твердженнями?

- Під час розмови розмахувати руками.

- Голосно розмовляти, кричати, верещати.



- Поступатися дорогою старшим і дівчаткам.
- Показувати на когось або на щось пальцем.
- Перебивати розмову або ровесників.
- Говорити погано про відсутніх.
- Грюкати дверима.
- Вітатися, усміхаючись.
- Поступатися місцем старшим в громадському транспорті



**Мальвіна.** Так, на відміну від вас (*показує на Базилію, Алісу, Буратіно*) всі дітки у цьому залі, знають, як потрібно себе поводити у будь-якій життєвій ситуації



**Аліса.** Тоді перевіримо Як ці виховані дітки впораються з моїм завданням! Головне, якщо ви, дітки, вважатимете, все, що ми будемо говорити про вас, тоді всім дружно і голосно треба кричати: «Це все я, це все я, це – компанія моя!». Давайте голосно потренуємося прокричати цю

фразу! Отже, три чотири! (*діти кричать*) Молодці, кричати ви вмієте гарно, майже як Базилію, коли я в нього забираю рибу!

А тепер перевіримо, наскільки ви уважні! Тож починаємо!

**Мальвіна.** Хто співає, веселиться і роботи не боїться?

**Базилію.** Хто із вас такий хороший загоряти йде в галошах?

**Мальвіна.** Хто кмітливий скрізь і всюди і кого всі хвалять люди?

**Аліса.** Хто із вас хоч раз хворів, через те, що зайве з'їв?

**Буратіно.** Хто шука добра дорогу і спішить на допомогу?

**Аліса.** Чи багато серед вас невмивак приходить в клас?

**Буратіно.** Хто за друзів вболіває і веселі ігри знає?

**Базиліо.** Хто найбільше з вас зумів з річки виловити корів?

**Аліса.** Хто з вас робить по порядку рано-вранці фіззарядку?

**Буратіно.** Хто танцює і співає, успіхів усім бажає?

**Мальвіна.** От бачиш, Алісо, всі дітки дуже уважні, не вдалося вам з Базиліо нікого ввести в оману, а вас ще треба виховувати і виховувати!

**Базиліо.** Кого виховувати? Мене виховувати? Не треба нікого виховувати! Я ж сліпий, га! *(показує на табличку і робить вигляд, що втрачає свідомість. Аліса його ловить і ставить на ноги)*

**Буратіно.** Егей, виховувати! Я ж просто майстер виховання! Мене сам Карабас Барабас навчив, коли я був у його ляльковому театрі!

**Аліса.** *(нажахано)* І що ж для цього потрібно робити?

**Буратіно.** А це я зараз вам розкажу! Всі дітки зараз вставайте, виходьте сюди до нас і ставайте парами обличчям один до одного! Зараз буде грати музика, ви всі будете гарнесенько танцювати, а я буду ходити поміж вами, як Карабас Барабас і дивитися, хто погано танцює чи не посміхається, всіх буду виховувати цією кувалдочкою! Як тільки музика зупиниться, всі швиденько повинні помінятися парами, я собі також буду шукати пару, той, хто залишиться сам, буде виконувати роль вихователя. Я думаю, що у нас все обов'язково вийде, тож музика!

**Мальвіна.** Сідайте дітки на свої місця! Повиховував вас Буратіно гарно, але я думаю, що більше такі методи виховання ми практикувати не будемо!

**Базиліо.** *(задоволено)* А мені сподобалося, а особливо виховувати Алісу*(замахується на неї молотком)*

**Мальвіна.** Я маю надію, що наш урок не пройшов ні для кого даремно, *(підходить до Базиліо і забирає молоток)* правда, Базиліо? Тому я пропоную в житті керуватися правилом мого хорошого друга кота Леопольда, який завжди казав: «Давайте жити дружно!» А у фіналі нашого уроку хочеться підсумувати: *(на екрані з'являються висновки)* Отже, Ввічлива людина ніколи не забуде :

- **Першою вимовити ввічливе слово «Здрастуйте»;**

- **Будь-яке прохання супроводжувати словами «будь ласка», «не відмовте в люб'язності», «будьте ласкаві»;**
- **За всяку увагу і за надану послугу подякувати і відповісти тим же;**
- **Якщо сама випадково потурбує або заподіє кому-небудь незручність, обов'язково скаже: «вибачте, будь ласка» або «пробачте, будь ласка».**

**Мальвіна.** Сподіваюсь, що ці правила ви завжди будете виконувати, тому що

Хто людям всім добра бажає,

Той і собі добро те має.

**Буратіно.**

Як до людей з добром ідеш,

Ще й світло у душі несеш,

**Аліса.**

Тебе всі будуть поважати,

І завжди радо величати.

**Базиліо.**

Тож ,дітки, ввічливими будьте

і ці уроки не забудьте!

**Буратіно.**

Та час настав уже прощатись,

Треба далі відправлятись.

**Аліса.**

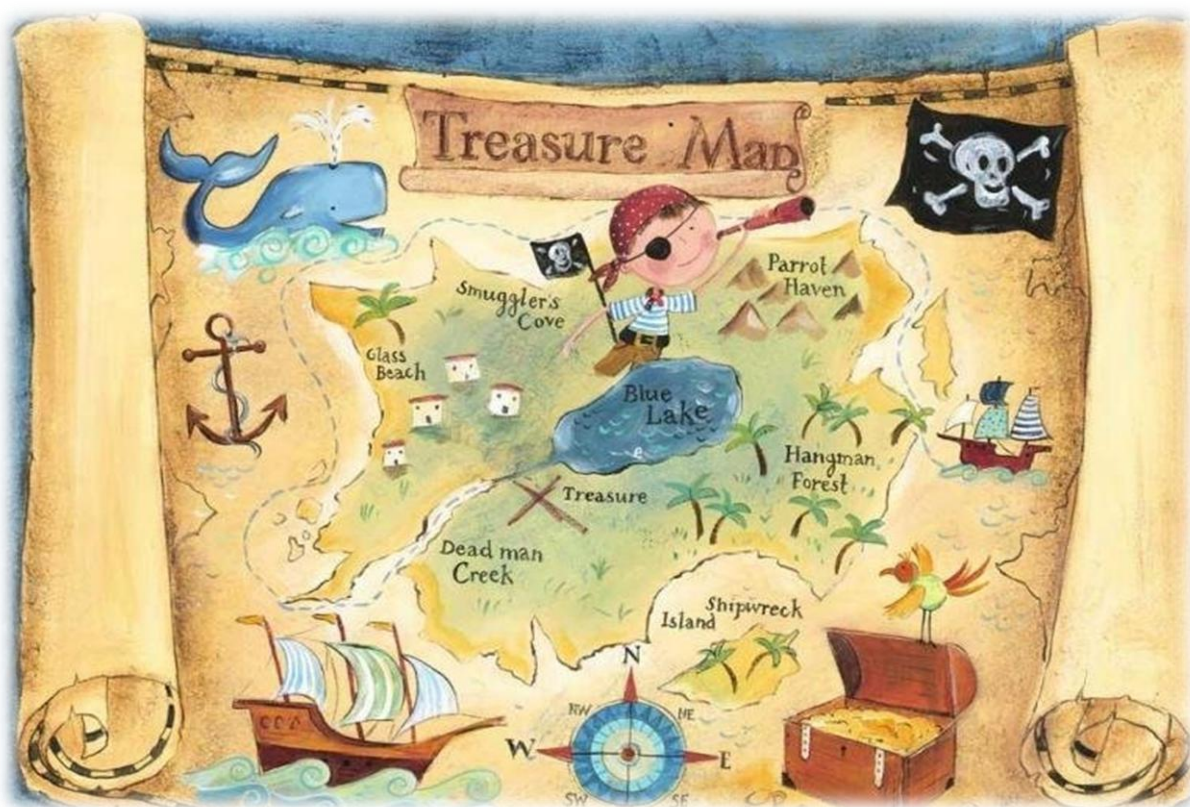
Як щось не так, прощу пробачення,

Тож прощайте, до побачення!



(Ігрова програма для учнів 3-4 класів)

# «У пошуках скарбів»



## Мета:

- *Сприяти творчому розвитку, вихованню в учнів свідомої дисципліни, почуття обов'язку і справедливості.*
- *Розвивати цілеспрямоване сприйняття, здатність до самоаналізу. Розкрити зміст понять: «колектив», «друг», «лідер», «команда».*
- *Виховувати самостійність, наполегливість, культуру, взаємоповагу, вміння аналізувати, порівнювати, робити висновки.*

*Музичний фон (тема з фільму «Пірати карибського моря»), на сцену виходять два пірати, не бачачи один одного, зіштовхуються спинами, починають битися.*

*На сцені з'являється кок*

**Кок** *(виходить з каструлею і ополоником, пережовуючи залишки їжі. В цей час пірати роблять вигляд, що суперечки між ними не виникало і всю увагу зосереджують на ньому):* Ги-ги! О! Яка несподівана зустріч! Зачекайте хвильку *(поперхнувшись)* зараз я доїм і... все вам детальненько розкажу!

*(ставить каструлю на підлогу)* Я на цьому кораблі головний *(починає ходити туди-сюди)* бо... я його перший знайшов *(різко зупиняється)*. А ви хто?



**Пірати разом:** Ми хто? Пірати!

**Біллі:** А ти?

**Кок:** Я? *(робить здивований вигляд)* Ну, добре, слухайте! Після страшної грози, коли небо стало темним, а грім та блискавки лякали мене своїми залпами... *(між іншим)*

А я коли зляканий частенько втрачаю свідомість. І от, я втратив свідомість, потім опритомнів і бачу, що лежу в незнайомій місцині, а напроти мене корабель – нічийний. І тепер я *(штовхає ногою уявний камінчик)* тут головний! Можете приєднатися до мене і... користуватися послугами цього судна! *(показує рукою вперед)* Прошу! *(всі троє стають в рядок, звучить*

*тривожна музика, синхронно роблять крок вперед тут Мері помічає на палубі пляшку)*

**Мері:** А подивіться-но, що я тут знайшла! Цікавезна штука (*трусить пляшкою, всі троє прислухаються*) І, по-моєму, тут щось є!

**Кок і Біллі:** Точно, щось є !

**Кок:** Давай швидше відкривай, може, щось їстівне!

*(Мері відкриває пляшку, звук вибуху, Кок втрачає свідомість, з-за куліс вибігає юнга)*

**Юнга:** АААААА! Стріляють! Рятуйте! (*До середини сцени вже підповзає натикається на Кока вони, бачачи один одного, починають в унісон кричати, Кок знову втрачає свідомість, юнга підіймається; всі троє, не звертаючи на непритомного уваги, переступають через кока*)

**Мері:** Тут, по-моєму, карта і... (*витрушуючи вміст пляшки*).. записка!

**Кок:** (*підіймаючись*) І записка.. (*падає назад*)

*(на екрані з'являється текст записки, Мері його зачитує)*

*«Всім, всім, всім, то знайде цю записку!*

*Якщо ви знайдете достойну, дружню, веселу та сміливу команду і зможете пройти через чарівний портал Острова скарбів, Ви, скориставшись моєю картою, знайдете найцінніший скарб. З повагою, Флінт».*

*(музика)*

**Біллі:** (*задумливо*) Капітана і веселу, сміливу та дружню команду... А де ж це їх нам знайти?

**Мері:** Тихо, без паніки. По-перше, з капітаном проблема вже вирішена – ним буду я, а з приводу команди, давайте запитаємо он їх (*показує пальцем в залу, де знаходяться діти*)

**Всі:** Давай!

**Мері:** Друзі, привіт! Я, Мері, найвеселіша, найдобріша та найвинахідливіша в світі піратша! (*показує на Біллі*) Це мій молодший братик-



близнюк, інколи нас мама навіть плутає. Він справжня гроза семи морів та чотирьох океанів. В моїй команді також кок, він готує найсмачнішу їжу на кораблі! І... наш наймолодший помічник - юнга! Так от, ч вас хотіла дещо запитати! Ви веселі? Дружні? А чи сміливі? *(чекає відповіді з зали)*

**Юнга:** А чи згодні ви вирушити з нами в подорож за скарбами?

**Кок:** Дуже добре! *(погладжуючи себе по животу)* може там щось їстівне?

**Мері:** Якщо всі погодилися – треба вирушати! Отже, друзі, підіймаємося зі своїх місць, адже перед тим, як ми потрапимо на острів, мені потрібно перевірити вас на уважність. **Біллі:** А ви уважні, до речі? Тоді слухайте!

**Мері:** Зараз буде грати музика, а ви повинні слухати мене, якщо я скажу «море», ви повинні зробити крок вперед, «суша» – крок назад, «вітрила» – руки слід підняти вгору, а якщо скажу «якір», всім потрібно присісти. Зрозуміло? Спробуємо? Отже, море, якір, суша, вітрила, якір... Хух! А з вами, дійсно, можна йти будь-куди!

*(Всі витирають чоло)*

**Біллі:** Тепер швиденько за скарбами! *(потирає руки)* Для того щоб дізнатися, кому доля велить показати себе в першому випробуванні, подивіться всі уважно під свої стільчики, той, хто знайде там піратську монету-піастр, швиденько підіймається до нас!

*(Юнга та кок спускаються до зали і допомагають гравцям)*

**Мері:** Тепер у нас є дві команди, з якими ми вирушимо у пошуки, але для того щоб потрапити на острів, нам потрібно пройти чарівний портал.

**Юнга:** А як же ми це зробимо?



**Біллі:** Для того щоб розчарувати цей портал, нам потрібно пригадати всі найкращі людські якості, як от, наприклад, доброта, ввічливість, толерантність...

**Мері:** У мене в руках ви бачите тунелі, які і є входом до порталу, а, відповідно, і на острів. По сигналу кожен член

команди по черзі має підбігти до мене, сказати голосно ту людську якість, яку вважає найголовнішою, подолати дорогу тунелем і повернутися в хвостик команди. Команда-переможець цього випробування в подарунок отримає...*(два додаткових тижні до осінніх канікул)*

*(музика, кок чорним прапором дає старт)*

**Юнга:** З цим завданням впорались прекрасно, тому можете спускатися в залу і відпочивати. Але що робити далі? Як подолати загадки острова скарбів?

**Біллі:** А для цього треба подивитися карту!

**Мері:** Т-ц-с-с! Тихенько! Здається, я знайшла ще дещо! *(Мері підходить до авансцени, підіймає записку, читає, всі зацікавлено слухають, на екрані з'являється записка, яку Мері читає на фоні шуму моря)*

*«За кожне вдало пройдене завдання ви отримуватимете символи, які в кінці подорожі стануть для вас головною підказкою. Із завданням першим ви гарно впоралися і у винагороду отримуєте перший символ – літеру «Р»»*

*Нехай щастить, Флінт.*

**Біллі:** Хо-хо! Я знаю, ця літера до слова Ром!

**Юнга:** А по-моєму, ні! Пропоную часу не гаяти і поспішати далі! Куди нас спрямовує карта?

*(Всі дивляться на екран)*

**Всі:** *(нажахано)* Печера «Чорна позначка»!

**Кок:** Спокійно! *(виходить вперед)* Без паніки! Я вже чув про такі печери! В таких печерах, кожен поважаючий себе пірат має гарно перепочити, щоб набратися сил!

**Біллі і юнга разом:** Нарешті! Перепочити!

**Кок:** Як на мене, найбільше сил людині додає смачний обід *(погладжує себе по животу)*

**Мері:** Чесно кажучи, чогось попоїсти я теж не проти!

*(Кок підбігає до скрині, щось там шукає. Витягує звідти яєчню та хот-дог і поспішає повернутися до команди)*

**Кок:** Дивіться на мене і радійте! Бо я – найкращий в світі кок, без провізії в

подорож не вирушаю! Правда, в моїй скрині з яєчної лазаньї та хот-догів, за час подорожі, вийшов салат! Але, можна їсти! *(відкушує шматок хот-дога)*

**Мері:** Ні, я проти, адже вважаю, що їсти треба не лише після того, як помиєш руки, але й гарно оформлену їжу...

**Біллі та юнга разом:** Почалося!

**Кок:** *(дивиться поперемінно то на хот-дог, то на яєчню)* Не-є! В принципі, якщо добре постаратися, то ці страви можна і роз'єднати! Але...

**Мері:** От і добре! А допоможуть нам в цьому наші друзі! *(до дітей)* Правда? Тому уважно подивіться, в кого в руках є червона картка? Є? А зелена? Тоді швиденько виходьте до нас. Всі, в кого картки червоного кольору, підходьте до юнги, а в кого зелені - до Біллі. В мене є дві гарненькі ложечки, які я завжди ношу з собою. Кожна команда отримає одну собі. Давайте домовимося, команда зелених буде збирати хот-доги, а червоні збиратимуть яєчню. Зараз наш вельмишановний кок винесе сюди тацю з цими стравами. Головна умова – їх руками не чіпати...

**Юнга:** Як каже Мері: «Бо це не гігієнічно!»

**Мері:** За допомогою ложок ви повинні перенести страви до себе в команду, розпочинаємо за сигналом кока! Команда, яка впорається з завданням, має голосно крикнути

**Біллі і юнга разом:** «Йо – хо – хо!»

**Кок:** Тоді, три-чотири, починаємо!

**Біллі:** Молодці! Виявляється завдання було не таким складним, як я собі думав! Давайте голосно поаплодуємо собі за старання!



**Мері:** Друзі, дякую, ви справжні рятівники!*(Потираючи руки)* Тепер можна і попоїсти!

**Кок:** Хвилиночку! *(швидко збирає все на тацю)* Я це все швиденько сервірую!

**Мері:** А доки кок займатиметься естетичним оформленням страв, пропоную

рушати далі! Адже час після відпочинку розім'ятися!

**Біллі:** Отож, друзі, підіймайтесь, потягайтесь і мерщій ідіть до нас...

**Юнга:** Для того щоб продовжити нашу подорож, потрібно швиденько утворити так званий «потяг». Тобто треба стати один за одним...

**Мері:** Тепер потрібно руки підняти вгору і поставити їх сусіду, який стоїть попереду на плечики. З вами, друзі, ми поїдемо шукати наступні символи до підказки. Головне, всім слухати мене. Як що я, для прикладу, скажу: «У сусіда є животик» ви маєте свої руки з плечиків сусіда, який стоїть попереду, перенести на животик. Всім зрозуміло? Тоді, поїхали!

*(Варіанти: носик, колінка, вушка, п'яточки, очі, зачіска)*

**Мері:** А чи сподобалася вам наша подорож? Якщо так, тоді підіймайте всі ручки вгору і поаплодуйте собі! А тепер всі разом голосно-голосно кричимо піратський клич «Йо-хо-хо!» три-чотири... а тепер займайте свої місця!

*(музика)*

**Біллі:** Чуєте? Здається мені, що ми стоїмо на порозі отримання нових символів...

**Мері:** А я вже, здається, бачу наступну записку... *(Мері дістає картку з наступною запискою, читає, на екрані текст)*

*«Вітаю! І такі завдання, як виявилось, вам під силу. Тому такій зразковій команді в винагороду я відкрию три літери «А», «У» та «Ж». Успіху у нових випробуваннях!»*

*Флінт.*

**Юнга:** Цікаво, куди нас цього разу спрямує карта острова скарбів?

*(Музика, на екрані з'являється напис «Ласкаво просимо в Долину Заклинань!»)*

**Біллі:** *(налякано)* Я туди точно не піду!

**Всі:** *(здивовано)* Чому?

**Біллі:** За легендою, яку мені розповідав двоюрідний дядько троюрідної тітки моєї прапрабабусі по батьковій лінії Джек Горобець, в Долині Заклинань водяться здоровезні, по три кілометри завдовжки, змії. І ці зміюки *(до дітей)*

знаєте, що роблять? Вони ковтають піратське золото, їдять пістри...

**Всі:** *(налякано)* О-о-о!

**Біллі:** *(ховається за Мері і злякано виглядає)*

**Юнга:** *(до дітей)* То, може, того... не підемо? Чи ви таки хочете знайти скарби?

**Мері:** Все це моторошно, звісно, але ж у нас є підтримка всіх присутніх в цій залі! Та й для того щоб здобути наступні підказки, нам просто необхідно пройти це випробування.

**Юнга:** То що будемо робити?

**Мері:** Для початку сюди, до Біллі, мають вийти всі, хто має жовті та до юнги – власники блакитних карток! Сьогодні нам доведеться познайомитися з двома зміями. Поки що вони спокійні, тому що вдень сплять. В кожній змій знаходяться ось такі *(показує)* монети, пістри, їх там багато. Для того щоб здобути наступні літери-підказки, нам потрібно по черзі, по одному, підбігти до змій, засунути їм в пащеку руку, добратися до її хвостика, дістати з неї одну монету і повернутися в кінець команди. Команда жовтих віддаватиме свої пістри Біллі, а команда блакитних – юнзі. Зрозуміло? Тоді починаємо...

**Мері:** Біллі, скільки монет принесла твоя команда?

**Біллі:** П'ять!

**Мері:** А твоя, юнго?

**Юнга:** Також п'ять...

**Мері:** Нічого не розумію, хто ж переміг? Друзі, на вашу думку, що більше, п'ять чи п'ять? Добре, тоді команда синіх перемогла, а команда жовтих виграла! Всі згодні!

**Всі:** *(киваючи головами)* Так!

**Мері:** Давайте оплесками проведемо наших героїв на місце! *(потираючи долоні)* По-моєму, ми заслуговуємо на літери... Біллі, що це в тебе?

**Біллі:** Нічого особливого, папірець якийсь, це я знайшов...

**Юнга:** Це я знайшла! А ну віддай!





*(Підходить Мері забирає папірець в обох)*

**Мері:** Це ж записка! *(читає)*

*«За те що ви достойно витримали випробування зміями, не злякались і не втекли з острова, відкриваю дві останні*

*літери «Д» та «Б». Та залишилося найскладніше. Із здобутих літер ви маєте скласти слово. Зашифроване слово відкриє для вас найцінніший скарб».*

*З повагою, Флінт.*

**Юнга:** Ага! Діло залишилося за малим, треба розгадати слово і ... скарби у нас в кишені! Раз плюнути!

**Біллі:** Ага, раз плюнути, легко сказати... я ж читати не вмію!

**Юнга:** То хто тобі винен. Я ж казала, що треба в школі на уроки ходити... а ти: «В їдальню, в їдальню!»

**Біллі:** *(винувато)* Але ж там такі смачні сосиски в тісті...

**Мері:** Годі! Припиніть! Читати я вмію... Здається. Треба зосередитися і зробити дихальну гімнастику. Отже, глибокий вдих, тепер видих. Вдих-видих! Вдих – вдих – вдих....

**Біллі:** *(до юнги)* Знов захопилася... *(підходить до Мері, намагається привернути її увагу)* Агов! Годі! Може, нарешті будемо слово складати?

**Мері:** Добре, я готова! Отже, увага на екран! Ми маємо шість літер! «А», «Р», «Д», «Б», «У» та «Ж», може, це слово «РУДАБЖ»?

**Юнга:** Можливо, але воно таке незвичайне....

**Мері:** Так, я зрозуміла, тут мають бути якісь зайві літери! Якщо, забрати літеру «Д» наприклад, можна отримати слово «РУБАЖ», або «ЖУБАР», або «БАЖУР», або...

**Біллі:** Ні-ні-ні! Навіть я знаю, що таких слів не буває. До того ж літер зайвих бути тут не може, інакше для чого б ми стільки випробувань проходили?

**Мері:** Так, ти маєш рацію...

**Юнга:** То що робитимемо?

**Біллі:** Якщо ми першою поставимо літеру «Д», далі «Р» та «У», а за ними «Ж», «Б» і «А», отримаємо слово «ДРУЖБА»!

*(вибігає кок)*

**Кок:** Точно я згадав, це слово – «ДРУЖБА»! Це ж відгадка до всіх таємниць! Бо, як розповідала внучата племінниця моєї мами: «Дружба – це найцінніший скарб, який потрібно берегти!»

**Мері:** Друзі, це слово дійсно правильне, як ви вважаєте? А давайте ми його прочитаємо разом! Три-чотири.... А ще раз....

**Юнга:** А дружба – це як? Це коли один в одного цукерки забирають?

**Всі:** Ні!\*-

**Біллі:** Дружба – це коли діляться всім порівну, довіряють другу таємниці і... і.. це коли весело час проводити разом. Правда, діти?

**Юнга:** Все ясно! Зрозуміла! Біллі, а ти мені друг?

**Біллі:** Так! Друг!

**Юнга:** Тоді віддай мені цукерку, ту, що у тебе в кишені...

*(музика, перебиваючи суперечку, на екрані з'являється напис)*

*«Вітаю, ви пройшли всі випробування і знайшли скарб, який до вас не всі змогли знайти (оцінити). Ви зрозуміли, дружба – це те, що всіх об'єднує, робить сильнішими, мудрішими і, головне, – щасливими. Запам'ятайте, всі незгоди здаються легшими, якщо ви у колі друзів»*

*Вмійте бути справжніми друзями, Флінт.*

A photograph of a woman in profile, looking down. She is wearing a dark, strapless dress and a wide-brimmed hat with a veil. The scene is bathed in a warm, golden light, suggesting an indoor setting with a fireplace or a similar light source. The background is a soft, textured wall.

**І знову бал осінній  
нас разом всіх  
збирає...**

## Короткий опис виховного заходу

Осінні бали вже давно стали традиційними для учнів освітніх закладів багатьох міст. Не винятком стала і наша школа. Це свято справжньої краси, таланту та фантазії кожної осені об'єднує учнів школи одним бажанням – обрати найдостойнішу: найталановитішу, найкрасивішу, найоригінальнішу – тобто справжню королеву, яка б удостоїлася звання «Міс Осінь». До свята заздалегідь готується учні 8-10 класів, адже оцінюються не лише конкурсантки, але й їх група підтримки.

Дівчата змагаються у таких номінаціях:

- Міс Чарівність;
- Міс Посмішка;
- Міс Грація;
- Міс Стиль;
- Міс Оригінальність;
- Міс Талант.

Окремо, шляхом голосування в глядацькій залі, визначаються ще дві номінації «Міс Глядацьких симпатій» та «Міс Національний костюм».

Володарка головної номінації «Міс Осінь» визначається членами журі за підсумками таких конкурсів:

- Вихід в вечірніх сукнях;
- Візитка. Тема: Я через десять років;
- Вихід у стилізованих національних костюмах, дизайнерами яких є самі дівчата;
- «Світ моїх захоплень» - конкурс, в якому дівчата демонструють свої таланти;
- Вихід у сукнях на тему «Осінь», де журі має змогу оцінити дизайнерські здібності претенденток на звання «Міс Осінь».

Додаткові бали для своєї претендентки може принести група підтримки, заздалегідь готуючи художній номер.

**Мета:** Виховувати творчу активність учнів, відчуття краси поетичного слова

та музики, урізноманітнити творчу діяльність учнів, створити умови для їх самоствердження, створити сприятливий морально-психологічний клімат в учнівському колективі

**Обладнання:** диск з аудіо записами, презентація з фотографіями та життєвим кредо конкурсанток, таблички з оцінками за конкурси та пустограки (де зазначені ПІБ, конкурсний номер та клас конкурсанток) для журі та лічильної комісії, стрічки для нагородження, подарунки для конкурсанток, корона для переможниці.



### **Перебіг заходу**

*(Звучить музика Beyonce feat Jay-Z до зали заходить ведучий)*

**Ведучий.** Доброго дня шановні, пані та панове! Я неймовірно радий вітати всіх в цій затишній, святковій залі! Осінь... Золота пора... Скільки приємного, таємничого, цікавого вона несе з собою. Недарма про неї так багато написано віршів, пісень, оповідань. Але найголовніше те, що осінь всіх нас знову зібрала в стінах рідної школи! Але одне питання все ж залишається відкритим – хто ж стане головною красунею школи і завоює титул «Міс Осінь-2012», кому ж передасть свою корону «Міс Осінь-2011»?



*Звучить музика Tom Jones « She is lady», заходить ведуча*

А ось і вона... Тож зустрічайте шаленими оплесками титуловану красуню нашої школи Білоус Катерину!

*Звук підсилюється*

Катю, привіт! Чудово виглядаєш! Певно тому й запізнилася?

**Ведуча.** Андрію, дякую! Бачу компліменти робити ти так і не навчився! По перше, виглядаю я чудово завжди, а не тільки сьогодні. А по-друге, запізнилася, я тому, що давала поради дівчатам: як правильно стати, щоб

краще виглядати на фото, як подолати своє хвилювання і втримати рівновагу на підборах, кому з членів журі посміхатися, щоб отримати високі бали!



**Ведучий.** Поради кажеш? Я так розумію, що корону ти віддавати не збираєшся!

**Ведуча.** Чому це не збираюсь? Ти сумніваєшся в дієвості моїх порад? Зараз матимеш змогу побачити результат! Тож, шановні друзі, бурхливими оваціями зустрічайте претенденток на корону школи!

*Звучить музика Blue «I can» розпочинається перше дефіле, дівчата з'являються на сцені, ведучі зачитують життєве кредо конкурсанток, яке підсилюється презентацією)*

**Ведучий.** 8-А клас представляє **Насадюк Аліса**. Вона вважає, що щастя схоже на метелика. Чим більше ти його ловиш, тим більше воно віддаляється. Але якщо ви звернете увагу на інші речі, то щастя прилетить і тихенько сяде вам на плече.

**Ведуча.** Учасниця під номером **2 Заяць Юлія** – харизматична та креативна. Знак зодіаку – Близнюки, світ її захопленнь різноманітний, але головне – хореографія, завдяки цьому таланту Юлія побувала в різних країнах світу. Про неї кажуть: «Гарна подруга, любляча дочка та турботлива сестра!»



**Ведучий.** Нейомвірна **Куколевська Марія** є представницею 9-А класу і в житті керується правилом: «Кожна людина щаслива настільки, наскільки вона це собі дозволяє. А я просто зобов'язана бути щасливою!»

**Ведуча.** Учасниця під номером **4 Поліщук Марія**. З самого дитинства мріяла стати модним і

популярним дизайнером одягу. Та, крім позитивних емоцій та улюбленої справи, для неї найголовнішими залишаються стосунки у родині.

**Ведучий.** Честь 10-А класу захищатиме **Зотова Крістіна**, девіз дівчини такий: «Я не та дівчина, яка скаже: «Поруч зі мною все буде добре!» А та, яка скаже: «Буде по-різному, але я буду поруч!»

**Ведуча.** Під номером 6 виступатиме **Лисенко Аліна**. «Простота – необхідна умова прекрасного: риси обличчя народжують красу, а посмішка обличчя», - каже вона.

**Ведучий.** Така краса, в мене просто очі розбігаються! Здається мені, Катю, в тебе достойна конкуренція! Я б усіх коронував!

**Ведуча.** Саме для того, щоб ти всіх не коронував, твоїй увазі і увазі усіх вболівальників представляємо наше вельмишановне журі

*Звучать фанфари «Континенталь», слова ведучих підсилюються  
презентацією з фотографіями членів журі*

**Ведучий.** Вчитель фізичного виховання, який визначає справжню красу з першого стрибка в довжину з місця, та десятого підняття тулуба вгору на перекладині **Лісовий Петро Васильович**

**Ведуча.** Вміння зайти в заблоковані «Контакт» чи «Однокласники» на уроці інформатики оцінюється ним в 12 балів. **Собчук Юрій Павлович**

**Ведучий.** Він як ніхто інший знає, що гарантом гарної фігури є фітнес, а фітнес на присадибній ділянці школи, як найкраще оцінить **Чміль Володимир Володимирович**.

**Ведуча.** Тільки вона знає, що «вітерець», «голубець», «тинок» - це не назви страв, чи природних явищ, а вишукані хореографічні па – **Селібаєва Ірина Анатоліївна**.

**Ведучий.** Надійною опорою будь-якого журі є лічильна комісія, тим паче якщо вона складається з чарівних, розумних, справедливих та неймовірно привабливих дівчат. Тому вашій увазі маю честь представити лічильну комісію у складі **Ткачук Лесі Анатоліївни та Скорини Наталі Олександрівни**

**Ведучий.** А нашому вельмишановному журі нагадуємо, максимальний бал за кожен конкурс 5.

**Ведуча.** Андрію, я вже бачу ознаки хвилювання на обличчях дівчат і мушу зауважити, що стрес не найкращим чином впливає на тон шкіри та зовнішній вигляд загалом.

**Ведучий.** Катю, я звичайно, не експерт, але, по моєму, все гаразд. Подивися: чарівні усмішки, легкий рум'янець, палкі погляди...

**Ведуча.** *(З легким роздратуванням перебиває ведучого)* Я маю на увазі те, Андрію, що ми повинні дати дівчатам можливість припудрити носики перед візиткою.

**Ведучий.** Згоден! Тому, шановні гості та вболівальники, давайте проведемо оплесками конкурсанток. *(конкурсантки під музику Євгенії Власової «Красивые» виходять із зали)*

**Ведуча.** А тим часом наше вельмишановне журі готове виставити оцінки нашим дівчатам за перше дефіле. Отже, ваші оцінки для учасниці під номером 1 Насадюк Аліси

- Наступною була Заєць Юлія
- Які ж оцінки отримала Куколевська Марія?
- А тепер бали Поліщук Марії
- Оцінки для учасниці під номером 5 Зотової Крістини
- І під номером 6 була Лисенко Аліна.

**Ведучий.** Перша хвиля хвилювання вже стихла, оцінки виставлено, дівчата готуються до подальших випробувань. І поки вони готуватимуться, вашій увазі представляємо

**Куколевського Вадима з піснею «Калинка»**

**Ведуча.** А зараз поринути в захопливий світ хореографії та чуттєвого контемпу нам допоможе **Заверуха Аліна .**





**Ведучий.** А ми нагадуємо, що підтримку своїми неперевершеними художніми номерами конкурсанткам дарували Куколевський Вадим та Заверуха Аліна! Катю, ти ж зі мною погодишся, що всі конкурсантки просто неперевершені.

**Ведуча.** Так погоджуся!

**Ведучий.** Але ти знаєш, кажуть, що з часом дівоча краса і талант розквітають ще більше. І мені дуже цікаво, якими ж будуть дівчата років так через 10?

**Ведуча.** Про красу і талант – «в десяточку»! А ще наші конкурсантки відрізняються неабиякою працездатністю. Деякі з них, крім навчання, встигають відвідувати безліч гуртків, хореографічних студій та клубів. І саме завдяки цьому коло їх спілкування дуже широке та й друзів вони мають чимало. Сьогодні, для того щоб підтримати свою подругу, конкурсантку під номером 2 Заєць Юлію, перенісши репетицію, приїхали вихованці танцювальної школи «Барвінок». В зв'язку з цим, шановні пані та панове, ми пропонуємо вам оцінити всі грані таланту цієї конкурсантки.

**Ведучий.** Чесно кажучи, мені ледь мову не відібрало! Гарно – неймовірно! Але я все одно хотів би побачити дівчат через 10 років, так би мовити, в самому розквіті! Якщо я не помиляюся, то ти мені говорила, що дівоча краса розквітає з кожним роком!

**Ведуча.** Правильно говорила, наприклад, я вдосконалююся ледь не кожен день, у порівнянні з минулим роком схудла на 2 кілограми, піросла на 5 сантиметрів, придбала 10 пар взуття на підборах, а швидкість набору повідомлень «В Контакті» зросла до 300 слів за хвилину. Ти тільки уяви, що буде через 10 років. І доки ти будеш уявляти, хочу оголосити перший конкурс «Візитка», тема «Я через 10 років».



**Ведучий.** І першою на цю сцену ми запрошуємо красуню з 8 – А класу **Насадюк Алісу.**

*Оплески.*

**Ведучий.** Це було щось неймовірне. У Аліси талант вражати.



**Ведуча.** Андрію, зосередься, попереду ще дуже багато цікавого. Наступною своєю «Візитку» продемонструє учасниця під №3 **Куколевська Марія**

**Ведучий.** Цікаво, чим же через 10 років буде займатися наступна красуня, адже в її тендітній зовнішності зосереджено стільки талантів!

**Ведуча.** Я впевнена, що це запитання цікавить не лише тебе, весь 9–Б клас, членів суддівської комісії, але й усіх вболівальників загалом. Тож бурхливими оплесками зустрічайте конкурсантку під №4 **Поліщук Марію.**

**Ведучий.** Цікаво, вболівальники 10-А класу вже готові?

**Ведуча.** Про неї кажуть: красуня, розумниця, спортсменка і просто неймовірна дівчина! Представниця 10 – А класу **Зотова Крістіна.**



**Ведучий.**

Лисенко Аліна з 10 – Л класу каже, що через 10 років вона буде....

**Ведуча.**

*(Перебиваючи)*

Андрію, бережи інтригу, Аліна про себе все розповість сама.

Отож, ваші оплески, на цій сцені шоста конкурсантка **Лисенко Аліна.**

**Ведучий.** Свою візитку нам продемонструвала остання конкурсантка і наше вельмишановне журі вже готове виставити оцінки за другий конкурс.

- Отже, оцінки для Насадюк Аліси
- Нагадую, що замість візитки конкурсантка під номером 2 Заєць Юлія продемонструвала нам свій талант, який ви оцінили на такі бали
- Куколевська Марія отримала наступні оцінки
- Оцінки для Поліщук Марії
- Представниця 10 – А класу Зотова Крістіна отримала такі оцінки
- І, нарешті, оцінки за візитку для Лисенко Аліни

**Ведучий.** Судячи з побаченого та високих балів за другий конкурс, за майбутнє конкурсанток можна не хвилюватися! Катю, звісно дівчата справжні красуні і пречудово виглядають у будь-якому вбранні. Але мені, як справжньому експерту та цінителю дівочої краси, здається, що найкраще їм, пасуватиме національний костюм.

**Ведуча.** Сперечатися з тобою не буду! Та перш ніж дівчата покажуть нам свою красу, довершену традиційним костюмом, пропоную всім оцінити групу підтримки **8-А та 10–Л** класів.

**Ведучий.** На сцену ми запрошуємо 8-А клас. Отож, ваші оплески для **Почапського Максима** та його команди.

**Ведуча.** А зараз, своїм неперевершеним співом нас порадує дует у складі **Каліцінської Анастасії та Ткачук Христини.**

**Ведуча.** Всім давно відомо, що українки – найкрасивіші дівчата в світі, а вишиванки є прикрасою будь-якого гардеробу і славляться своєю вишуканістю. Мушу сказати, що дівчата проявили креативність і дещо удосконалили традиційний національний костюм. А наскільки вдало – оцінювати вам.



*Дефіле в стилізованих українських костюмах під супровід музики Наталі Бучинської «Як у нас на Україні»*

**Ведуча.** Костюми

були дуже гарні і оригінальні. Ну і розгулялась же фантазія у наших дівчат! І зараз ми матимемо змогу дізнатися чи розділяє наш захват журі. Отже, ваші оцінки для учасниці під номером 1 Насадюк Аліси

- Наступною була Заєць Юлія
- Які ж оцінки отримала Куколевська Марія?
- А тепер бали Поліщук Марії
- Оцінки для учасниці під номером 5 Зотової Крістини
- І під номером 6 була Лисенко Аліна.

**Ведучий.** Як кажуть в народі, фантазія сестра таланту. А в нашій школі всі дуже талановиті і підтвердженням цього група підтримки 9 –Б класу. Аплодисменти.

**Ведуча.** Наступними на цю сцену вийдуть учні 8-Б класу з презентацією «Конкурсу краси в чарівному лісі».



**Ведучий.** З групою підтримки все зрозуміло, вболівальники роблять все від них залежне щоб підтримати конкурсанток. Але претендентки на звання першої красуні школи також мають чим вразити.

**Ведуча.** Звичайно ж мають. От у Аліси, конкурсантки під № 1 Айпед останньої моделі і волосся нереально красивого рудого кольору, Марія, конкурсантка під №3 зібрала всі можливі вокальні нагороди до своєї колекції. Аліна Лисенко зовсім недавно придбала модні чобітки з останньої колекції вінницьких магазинів...

**Ведучий.**(*приречено*) І коли це тільки ти встигаш дізнаватися такі подробиці?

**Ведуча:** Це дуже важко, звичайно, але така вже доля «Королеви краси».

**Ведучий.** Угу! Дуже важка. Катю, я мав на увазі те, що конкурсантки можуть вражати глядачів і журі не тільки красою, новим айпедом чи



черевичками, але й своїм талантом.

**Ведуча.** Зрозуміла!  
Одразу б так! (до глядачів) Тож шановні вболівальники зустрічайте Насадюк

Алісу!

**Ведучий.** Вражати нас своєю, наголошую, візиткою настала черга конкурсантки під №2 Заєць Юлії.

**Ведуча.** Гучними оплесками зустрічайте красуню із 9 – А класу Куколевську Марію.



**Ведучий:** А зараз, вашій увазі представить свої таланти Поліщук Марія.

**Ведуча.** Христина, конкурсантка під номером 5, безумовно талановита дівчина, а от чим зараз вона порадує нас маємо можливість побачити. Шановні вболівальники, ваші аплодисменти!

**Ведучий.** Красуня з 10-Л безперечно вміє вражати не тільки розумом, красою та вишуканістю, але й багато чим іншим. Тож на цю сцену ми запрошуємо Лисенко Аліну.

**Ведуча:** Шановне журі, прошу продемонструвати оцінки за конкурс талантів для конкурсантки під номером 1 Насадюк Аліси

- Наступною була Заєць Юлія
- Які ж оцінки отримала Куколевська Марія?
- А тепер бали Поліщук Марії
- Оцінки для учасниці під номером 5 Зотової Крістини

- І під номером 6 була Лисенко Аліна.

А зараз, під шквал ваших аплодисментів я маю честь на цю сцену запросити вболівальників 10 - А класу з композицією «Осінь-осінь».

**Ведучий.** Мені сподобалося неймовірно, 10 - А клас знає, як підтримати бойовий дух конкурсанток.

**Ведуча.** Про який це такий бойовий дух ти говориш? «Королева краси» ж завжди за мир і всьому світі і повинна плекати у собі не бойовий дух, а чуттєвість, красу та прагнення до прекрасного.

**Ведучий.** До прекрасного кажеш? Тоді , що ти скажеш про таку пречудову пору року, як осінь?

**Ведуча:** По перше, осінь нас радує своїми пишними шатами і розмаїттям кольорів, а по друге, майже усі відомі дизайнери використовують тему осені у своїх колекціях, і я просто впевнена, що наші дівчата нічим не поступаються світовим кутюр'є, саме їх дизайнерські здібності, а не бойовий дух, Андрію, ми зараз побачимо.

*(Дефіле на тему «Осінь»)*

**Ведучий.** Шановне журі, ваші оцінки за останній конкурс. Цікаво наскільки ви оцінили дизайнерські здібності Насадюк Аліси

- Оцінки для Заєць Юлії

- Конкурсантка під номером 3 Куколевська Марія отримала наступні бали

- Представниця 9 – Б класу Поліщук Марія має такі оцінки



- Оцінки для Зотової Крістіни

- А тепер бали для Лисенко Аліни

**Ведучий.** Дивлюсь на дівчат – справжні королеви, кожна з них достойна носити горде звання «Міс Осінь-2012». Але переможе все ж таки одна – найкраща. Вона отримає все: титул, любов вболівальників, додаткових два тижні канікул, які плавно перейдуть в карантин і звісно ж, корону. Хто ж стане цією щасливицею? Відповідь на це запитання, безперечно, цікавить усіх, але найбільше, звичайно, наших конкурсанток. І щоб дати дівчатам можливість приборкати своє хвилювання, а членам журі зробити правильний вибір під ваші оплески ми проводжаємо дівчат за куліси! *(дівчата виходять за куліси під музику Міті Фоміна «Все будет хорошо»)* А доки журі буде роздумувати, Вашій увазі хочу представити хореографічний колектив школи «7ур» .



**Ведучий.** Ваші оплески найкращим танцівницям школи! Всі, хто хоче взяти у дівчат уроки танців, можете звертатися до мене за телефоном 0961861592.



А тепер я маю честь запросити конкурсанток на сцену. Вболівальники, ваші овації! *(вихід дівчат супроводжується музикою Bosson «You open my eyes» та слайдами з їх фото)* Учасниця під номером 1 Насадюк Аліса, під номером 2 Заєць Юлія, Ваші аплодисменти Куколевській Марії,

Поліщук Марія під номером 4, Зотова Крістіна – учасниця під номером 5 і,

звісно ж, Лисенко Аліна! Я бачу невимовне хвилювання на обличчях дівчат. А заспокоїти їх може лише одна людина – берегиня нашої школи Лепко Надія Іллівна.

*( У своєму виступі директор зачитує номінації, в яких здобули перемогу конкурсантки, а голова журі в цей час нагороджує конкурсанток стрічками та подарунками. Корону переможниці конкурсу вручає «Міс Осінь» минулого року )*

**Ведуча.** Шановні гості,

**Ведучий.** Учні та вчителі,

**Ведуча.** І звісно ж вболівальники

**Ведучий.** Вже до кінця підійшло наше свято, вибір зроблено, королеву школи обрано!

**Ведуча.** Тож до нової зустрічі. До побачення!





## Сценарій виступу агітбригади ЮІР



**Дороги азбуку вивчай -  
безпечним будь, часу не гай!**

**Мета:** Популяризувати роботу загону ЮІР. На практиці показати учням важливість вивчення правил дорожнього руху. Виховати почуття відповідальності за власну безпеку та безпеку інших учасників дорожнього руху.

**Обладнання:** диск з аудіозаписами, паперовий макет автомобіля, зображення дорожнього знаку «В'їзд заборонено», два стільці, паличка та головний убір інспектора ДПС, сумка або пакет.

*( Під звуки музики Дискотека Аварія «Песня разбойников» на сцену заходять хлопці танцюють, пісня обривається музикою Євгенії Власової «Красивые» на авто виїжджають з однієї куліси і заїжджають в протилежну дівчата, по дорозі збиваючи знак «В'їзд заборонено». Далі звуки розбитого скла, гальма – дівчата організованим рядочком вибігають на авансцену. Хлопці в цей час співчутливо спостерігають за дівчатами.)*

**Дівчата всі разом.** Ой!

**Хлопець 1.** *(махаячи рукою)* Я так і знав! Все пропало! Хлопці, по-моєму, прекрасна половина нашої команди знову за кермом! Ви що не бачите тут знак... був.

**Хлопець 2.** *(співчутливо)* Дівчата, ви мені краще скажіть, хто це вам права видав?

**Дівчата разом:** Поки що ніхто! *(махаячи головою)*

**Дівчина 1.** Але цей чудовий час вже не за горами. Адже ми вчимося!

**Дівчата всі.** *(ствердно киваячи головами)* Так, вчимося!

**Хлопці всі.** *(розчаровано, сплітаючи руки на грудях)* Ага, вчіться!

**Дівчина 2.** *(роблячи крок вперед)* Годі вже вам, адже ми тут не для того щоб з'ясовувати стосунки!

**Дівчина 3.** *(перебиваючи)* А для того, щоб популяризувати роботу загону ЮІР!

**Дівчина 4.** І допомогти всім вивчити ПДР!

*(всі дівчата стають рядочком, в очікуванні дивляться на хлопців)*

**Хлопець 4.** Тоді, якщо вашої компанії нам вже не уникнути... Починаємо!

*(звучить музика «Beuopce», команда шикується в «галочку» потім хлопці з дівчатами міняються місцями і всі разом підходять до авансцени.)*

**Дівчина 2.** Вас вітає загін ЮІР школи-родини №3! Наша назва...

**Всі.** ДТП!

**Хлопець 4.** Ви запитаете чому? Тому що ми...

**Всі.** - Допитливі,

**Дівчина 4.** Тому що ми...

**Всі.** Талановиті,

**Дівчина 3.** Тому що ми...

**Всі.** Перспективні!

*Всі разом співають на мотив пісні Лавіка «Вечный рай»*

Бо ЮІР і для нас, і для вас –

Це є цілий світ,

Нас підтримай ти, зрозумій,

Що ЮІР і для нас, і для вас –

Це є цілий світ!

Рук не опускай,

Бо це вічний рай!

**Хлопець 5.** *(Виходить на середину)* Все, досить! Друзі, оскільки я найрозумніший, то можу сам один розповісти всім, як потрібно поводитись на дорозі!

**Хлопці всі разом.** Та ну!

**Хлопець 3.** Ну, тоді, давай, пояснюй всім правила переходу проїжджої частини по пішохідному переходу!

**Хлопець 5.** *(нафосно)* Будь ласка! Дивіться і вчіться! *(Бере одну з дівчат під руку, виводить її на перед)*

- Зупиніться, подивіться на проїжджу частину;
- Переходьте дорогу лише по пішохідному переходу або на регульованому перехресті;
- Йдіть лише на зелений сигнал світлофора, навіть якщо немає машин;

- Виходячи на проїжджу частину, слід припинити всі розмови;
- І, головне, не спішіть, не біжіть, переходьте дорогу помалу, розмірено  
(до дівчинки) Зрозуміло? (відводить її на місце, цілує руку)

**Дівчина 1.** (киваючи головою) Ага!

**Всі дівчата разом.** (зачаровано) А-а-а-а!

**Дівчина 3.** Це все, звичайно, правильно, але так нудно! Наші глядачі нічогісінько не запам'ятають!

**Хлопець 2.** Згоден! Тому слухаємо мене – творчу людину! Я пропоную треллер! Ви собі тільки уявіть.....

*(музика «Пірати Карибського моря» хлопці та дівчата шикуються в дві лінії паралельно одне одному та перпендикулярно глядацькі залі, коли звуки музики підсилюються хлопці та дівчата, йдучи «на прочес» міняються місцями, залишаючи на середині сцени учасника, що має говорити наступним)*

**ГЗК** (голос за кадром). Дороги, перехрестя, маршрути.... Тут вершаться долі...

**Поспіх і небезпека...**

**Хлопець 4.** (залишається на середині) 3,2,1... Зелений! Поїхали

**ГЗК.** Таємничість і несподіванка...

**Хлопець 2.** (залишається на середині) О, ні! Тільки не це! Знову закінчився бензин!

**ГЗК.** Почуття і емоції....

**Дівчина 2.** (залишаючись посередині сцени, до хлопця) Юначе, чи не могли б ви заглянути під капот моєї красуні?

**ГЗК.** Співчуття і великодушність...

**Хлопець 5.** (бере під руку одну з дівчат і роблять вигляд, що переводить бабусю через дорогу) Бабусю, ну, давайте, швиденько, по зебрі, по зебрі...

**ГЗК:** Все це і набагато більше...(команда шикуються в одну лінію паралельно до глядацької зали)

**Всі:** У нас в ЮІР!

**Дівчина 4.** Згодна, гарно! Але занадто моторошно! Особисто я вважаю, що

гарантом просування будь-якої послуги чи товару є реклама! Тому, саме зараз, дієвий PR від ДТП

*(музика)*

*(команда повертається спиною до глядач)*

**Хлопець 2.** Вони намагаються ухилитися від відповідальності

**Всі.** А вона працює!

**Дівчина 1.** Вони порушують Закон...

**Всі:** А вона працює!

**Хлопець 3.** Вони не дотримуються правил...

**Всі.** А вона працює!

**Всі.** Вона – Державна Автоінспекція!

**ГЗК.** Інформація прозвучала на правах реклами

**Хлопець 4.** А я кажу, що гумор перш за все! І у нас мініатюра

*(музика «Владимирский централ» хлопець 5 вибігає з сумкою із-за куліс і робить вигляд, що зупиняє вантажівку)*

**Хлопець 5.** Шеф, до міста підвезеш?

**Хлопець 4.** Давай, заскакуй, веселіше буде! На роботу, певно? А я вже на роботі! *(дурнуватий сміх)* Оп, ямка! Підскакують одночасно *(сміх)*

*(телефонний дзвінок)*

**Хлопець 4.** *(однією рукою шукає в кишені телефон, знаходить, починає розмову)* Альо, привіт! Як справи? *(веде машину однією рукою)* Та так, на роботі! *(лягає на спинку крісла кермує ногою, потім двома)* Ага, так! Моя, як завжди, в пологовому... А! Що? Ти ззаду? *(висовується в вікно, в цей час пасажир хапає кермо і управляє машиною)*

*(Б'є пасажир по плечу)* А в тебе бачу гарна реакція *(сміх)*

**Хлопець 5.** *(втираючи чоло)* Ні! Жити хочу!

**Хлопець 4.** А може того, в боулінг зіграємо?

**Хлопець 5.** *(налякано)* В який боулінг?

**Хлопець 4.** А ти поглянь, яка далі пробка! І так, газку!

**Хлопець 5.** Стоп! Стоп! Стоп! Зупиніть мені тут, Біля поста ДАІ!

Пасажи́р виходить дістає з сумки міліцейську фуражку, жезл..  
(*обходить машину до сторони водія*) Інспектор Петренко! Порушуем,  
порушуем...( *до хлопців з обох сторін підходить вся команда, всі разом співають*)

*Пісня на мотив Елки «Прованс»*

У затишне кафе, дорога приведе безпечна вас,  
Хто правила учив –  
Розгледить знаки сервісу ураз.  
А може СТО,  
Шукаєш своїм поглядом вночі, на знаки ти поглянь  
Від щастя точно матимеш ключі

## **П-В**

Руху правила ви вивчіть  
Буде кращим другом інспектор вам ДАІ.  
Дорогу він правильну підкаже, про безпеку скаже,  
Бо правила важливі  
Запам'ятайте всі!

**Хлопець 1.** З азбукою доріг ми вас ознайомили, але тепер час здобути знання закріпити... І, тому ми, члени загону ЮІР пропонуємо Вам, шановне журі, відповісти на такі запитання:

1. Що робити коли прямо на вас, буквально летить пічка Ємелі без габаритних вогнів і номерних знаків?
2. Доганяючи зайця вовк вкрав велосипед, ви свідок. Що робити?
3. Йдучи в гості до кролика Вінні Пух пересік огорожу і перебіг через дорогу, перетнувши при цьому подвійну суцільну! Які правила дорожнього руху порушив Вінні Пух?

*(команда ЮІР аплодує тим, хто відповідає, звучить музика)*

**Дівчина 2.** Час іде, все змінюється...

**Дівчина 3.** Колись, одного разу, всі магістралі перетворяться на добру дорогу, де кожному, хто подорожує, буде добрим супутником удача та успіх!

**Хлопець 1.** І тоді кожен водій і кожен пішохід будуть взаємоввічливими та і уважними

**Хлопець 3.** А це означає, що наше життя буде в цілковитій безпеці!

**Дівчина 4:** Адже, ми, члени загону ЮОП, пропагуємо життя!

**Всі.** Вивчай ПДР і дотримуйся їх, щоб жити!

**Хлопець 4.** А на завершення хотілося б дати головну пораду кожного інспектора ДАІ: «Щоб у вас не викрали машину – не купуйте її»

*Всі виконують пісню на мотив «Червоної руги»*

Ти признайся мені, чи ти правила вивчив,

Бо без них в наші дні ти із дому не вийдеш.

ПДР ти вивчай й будеш ти у безпеці,

Завжди їх пам'ятай і виконуй, до речі!

Правила руху ти вивчай вечорами,

Бо вони єдині зможуть вберегти

Від біди й небезпеки ДТП і аварій,

Й інших різних бід.

# *Новий рік у казці*





**Дійові особи:**

Клоуни хлопчик і дівчинка – Фунтик та Кнопа

Розбійник - Балбес

Розбійниця Отаманша.

Дід Мороз

Снігуронька

**Перебіг заходу**

**ГЗК**(голос за кадром). Ця незвичайна історія трапилася у Чудовій Країні Казок напередодні Новорічного свята.

*На сцені – справжня крамниця Казкового реквізиту. Великий напис «Казкова крамниця». Десь «на вході» висить ще одна вивіска - «Переоблік».*

*На передньому плані – ялинка. Біля якої поростає клоун - Фунтик*

**Фунтик.** Ось цю Чарівну кулю ми повісимо сюди (*вішає кулю*). Під ялинку поставимо іграшкового Діда Мороза. А він дуже схожий на справжнього... (*Ставить іграшку*)

*На сцену практично влітає клоун–дівчинка Кнопа.*

**Кнопа.** Знову за своє. Спочатку треба зробити справу, а потім розважатися.

**Фунтик.** Я прикрашаю ялинку! Це теж важлива справа!

**Кнопа.** Так! Але найважливіше для нас сьогодні – завершити переоблік Казкового реквізиту. Незабаром Новий рік. З хвилини на хвилину за своїм чарівним приладдям з'являться герої казок, а у нас переоблік не закінчено!!!

*Кнопа бере здоровенний зошит, а Фунтик з рахівницею та калькулятором у руках бігає по сцені, рахує казковий реквізит, звучить весела музика.*

**Фунтик.** Ліхтарики для Гномів з казки про Білосніжку. Шість штук.

**Кнопа.** Чому шість? На обліку – сім ліхтариків.

**Фунтик.** (*вибігає з ліхтариком*) Так, сім. Це я помилився.

**Кнопа.** (*робить позначку у зошиті*) Сім.

**Фунтик.** Чарівна булава для Котигорошка. Чоботи скороходи. Мітла для Баби Яги.

**Кнопа.** Мітла для Гаррі Поттера, та ще вісім штук для його друзів.

**Фунтик.** А це що таке? Щось я не бачив у нашому обліку такої вази.

**Кнопа.** Яка гарна! Я поставлю у неї квіти! Щось вона трошки забруднилася. Зараз я її почищу. ..

*Тре вазу ганчіркою. Музика. До зали під музику забігає розбійник з мішком Діда Мороза і намагається заховатися між дітьми.*

**Балбес.** Ой-ой-ой, я відчуваю, що вона вже зовсім близько, а я ніяк не встигну заховати здобич. *(До дітей)* Так, я не зрозумів. Чого це ви тут сидите і мені не допомагаєте. *(До якогось хлопчика, запихаючи під його стільчик мішок)* Ану швиденько вставай, ховай цей мішок під стілець, чуєш? Вона вже йде.

*Музика змінюється і забігає розбійниця, клоуни в цей час переглядаються, не можуть збагнути, що трапилося*

**Отаманша.** Ага, заховатися надумав, я ж тебе все одно знайду! *(До когось з дітей)* А ти тут цього не бачив? Ну такого, з моїм, здоровенним *(показує)* червоним мішком! *(ввесь час ходить поміж дітей)* О,о,о, я тебе вже бачу *(підхотить до когось з дітей і бере за вухо)* ходи-но сюди, зараз я тобі покажу, як забирати всю здобич і не ділитися *(помічає, що це не розбійник)* Ой-ой-ой! Вибач, це я помилилася, ви ж такі схожі! *(гладить по голові і садить на місце).* А ось і мій мішечок! *(починає тягти, з іншої сторони мішок тягне розбійник, так вони виходять на середину сцени)*

**Кнопа.** *(вибігає до розбійників)* Так- так, тихіше! Хіба ви не бачите, що в нашій крамниці переоблік *(показує на табличку)*, ви ж можете все зіпсувати своїм галасом!

**Фунтик.** А що це у вас в руках?

**Отаманша.** Нічого! *(ховаючи мішок за спиною)*

**Балбес.** Де? Нічого у нас нема! Це вам здалося!

**Фунтик.** *(намагається заглянути за спину розбійників, вони цього*

*зробити не дають)* Як це нічого нема, я ж бачу, що ви там щось ховаєте!

**Кнопа.** Фунтику, та це ж мішок Дідуса Мороза! Пам'ятаєш, той самий, що він замовляв у нас минулого тижня! Кажу тобі, це точно він!

**Фунтик.** Так, шановні, зізнавайтесь хто ви такі і де ви взяли цей мішок?

*Розбійниця виходить на середину*

**Отаманша.** Ви, що мене не впізнаєте, це ж я найкрасивіша, наймудріша, найхитріша і, що дуже важливо, скромна розбійниця і ви мене можете називати просто Отаманша., тому що я найголовніша в нашому лісі, ги-ги-ги!

**Кнопа.** А він хто? *(показуючи пальцем на розбійника)*

**Балбес.** *(Задоволено виступаючи вперед)* А я....

**Отаманша.** *(перебиваючи)* А це, мій товариш, якому я дала найкраще в світі ім'я, воно означає, що він, найкрасивіший, найвихованіший і найрозумніший, *(до дітей)* тільки тихенько, а назвала я його Балбес! Хі-хі!

**Балбес.** Я – Балбес, так я – Балбес! Найкрасивіший і найрозумніший!

**Фунтик.** Все з вами зрозуміло! А мішок ви де взяли?

**Отаманша.** Який мішок? Ні про який мішок я нічого не знаю! Я нічого не брала! Це все він *(показує пальцем на розбійника)*

**Балбес.** А що я? Ну, я .... Я знайшов! Він отакого, тут лежав *(показує)*, а я йшов і... знайшов! Так-так, знайшов! І приніс сюди вам. Ось тримайте *(виносить мішок на середину)*, мені нічого не шкода! Все для вас, все для вас!

*Звучить ніжна музика, до зали забігає Снігуронька*

**Снігуронька.** *(захекавшись)* Ой, друзі, привіт! Біда, біда сталася! У Дідуса хтось поцупив мішок! А без нього ж свято, весь Новий рік піде шкереберть! Там же всі подарунки! *(до дітей)* Дітки, а ви випадково не бачили мішок, такий великий червоний, такий як цей *(показує на мішок)*. Ой, а це, по-моєму, він і є! *(підходить, бере мішок)*

**Отаманша.** Ану! Дівчинко, забери руки від мого мішка. Мішок поцу... тобто знайшла я, значить, він мій! І чого це раптом ти захотіла його шукати,

він же не твій, яка тобі різниця?

**Снігуронька.** Та це ж я, Снігуронька, Дід Мороз, мій дідусь і я йому у всьому допомагаю!

**Кнопа і Фунтик разом:** Так-так це Снігуронька, ми її знаємо! Снігуронько, а де ж Дід Мороз?

**Снігуронька.** Дідусь, певно, й досі шукає мішок, адже там подарунки для діток!

**Балбес та Отаманша. разом:** Ура! Подарунки! *(обоє хапають мішок і починають сперечатися)*

**Снігуронька, Фунтик, Кнопа разом:** Тихо вже! Заспокойтеся!

**Снігуронька.** В мішку вистачить подарунків на всіх! До речі, друзі, поки ви сперечаєтесь, тут біля крамниці казкового реквізиту зібралися діти і вони чекають свята! Правда, діти? Але ж ... *(починає плакати)*

**Балбес.** Ей, ти, Снігурко, чи як тебе там? Чого це ти рюмсаєш? Ненавиджу, коли хтось плаче!

**Снігуронька.** Як же мені не плакати, коли Новий рік без Діда Мороза не Новий Рік! А мій дідусь, певно, й досі шукає мішок з подарунками для малят! *(починає плакати дужче, клоуни також починають плакати)*

**Балбес.** Та перестаньте вже ви!

**Отаманша.** Ой, щось і мене на сльозу пробило.... *(втираючи уявну сльозу)*

**Балбес.** О, в мене ідея *(всі зацікавлено дивляться на Балбеса)* Якщо, ми зараз будемо голосно кричати, як ми з Отаманшею робимо це в лісі коли заблукаємо, то Дід Мороз почує і одразу прибіжить до нас! Правда ж я молодець? Так, я Балбес!

**Кнопа.** Точно! Можна й покричати. Діти, а ви кричати вмієте? *(чекає відповіді від дітей)*

**Фунтик.** *(розгублено)* Але просто так кричати, тай ще біля крамниці казкового реквізиту, якось не дуже гарно!

**Отаманша.** *(вибігає наперед, говорить до Фунтика)* Не хвилюйся, то

зовсім не біда!*(до дітей підморгуючи)* Зараз я навчу всіх дуже гарно кричати!  
Для цього всім треба стати в одне велике гарне коло.

*Діти роблять коло, казкові герої їм допомагають*

В центрі кола стою я, «Звізда», зараз буде грати музика і я вам буду показувати певні рухи. Всі ці рухи ви маєте повторювати за мною, як дзеркало. Тобто, якщо я присідаю, то ви також присідаєте, якщо я «мотиляю» однією рукою – ви робите так само. Якщо я беру лавочку і кидаю її в вікно ви, що робите?*(чекаємо на реакцію дітей)* Але якщо я присяду і закрию руками вуха, ось так *(показує)* тоді ви....

**Балбес.** Ховаєте ручки за спинку, робите крок вперед, трішечки нахиляєтеся і голосно кричите: «AAAAAAAAAAAAAAAA». Та коли Отаманша встане, всім треба швиденько стати назад в коло і зробити вигляд, що кричали не ви!

**Отаманша.** Всім зрозуміло? Тоді починаємо!

*Музика*

**Снігуонька.** Ой, ні ! Що ви? Так себе поводити не можна! На такі шалені крики ніхто не прибіжить! Так і злякатися можна!

**Отаманша.** Щось я не зрозуміла, чим це тобі не подобаються наші танці? Я влаштовую найкращі тусовки в нашому лісі! Це всі підтвердити можуть. Правда ж, Балбес? *(Наступає розбійнику на ногу)*

**Балбес.** Ай! Угу!

**Кнопа.** Танці, звичайно, нормальні, але я думаю, що коли ми хоровод заспіваємо, то ДМ зорієнтується швидше і та й святковий настрій у всіх підніметься!

**Отаманша.** Хоровод так хоровод! Вмовили!

*Хоровод, після розсаджують дітей на свої місця*

*Чути шум, з'являється Дід Мороз, стукає посохом по підлозі*

Пролетів я океани

Всі міста пройшов і села

І прийшов до вас на свято,

Щоб було воно веселим!  
З Новим роком всіх вітаю,  
Щастя радості бажаю!  
Я вам зичу веселого сміху  
Виростаєте всім на втіху!

**Дід Мороз.** Доброго дня вам, дітки! Втомився я трішки з дороги! Але чую, що гамірно та весело тут у вас, ялиночка дуже гарна аж настрій піднявся!

**Балбес та Отаманша.** Ми його знаємо, це ж ДМ!

**Отаманша.** Дідусю, привіт! Я тут твій мішок знайшла і тепер його охороняю! Тепер я заслужила на винагороду! Де мої подарунки?

**Балбес.** І мої?*(протягаючи руку за подарунками)*

**Отаманша.** А ти тут до чого? Це я знайшла мішок – винагорода моя!  
*(починають сперечатися)*

**Фунтик.** Дідусю, наступного року, щоб мішок з подарунками не загубився, я пропоную придбати у нашій крамниці спеціальні новорічні дзвоники, які будуть дзвонити і відганяти всяку «нечисть» від подарунків!

**Кнопа.** *(копирсається в ящику)* А ось і вони *(показує)* Та й коштують не дорого – усього лиш весела посмішка!

*(Дід Мороз підходить уважно роздивляється)*

**Дід Мороз.** Цікава штукенція але як ними користуватися?

**Фунтик.** Та це вже не проблема! Зараз ми з дітками все, Дідусю, тобі покажемо!

**Кнопа.** До мене зараз підходять усі дівчатка і робимо за мною паровозик

**Фунтик.** А до мене хлопчики

*(клоуни об'єднують дітей у дві команди)*

**Кнопа.** По моїй команді той, хто має в руках дзвоники, підбігає з ними до Дідуса Мороза, хлопає його по долоньці і каже: «Привіт, Дідусю!» потім, таким же чином повертається до своєї команди, передає дзвоники наступному і швиденько біжить у «хвостик» команди. Всім зрозуміло?

*Чекають відповіді дітей*

**Фунтик.** Ну, якщо все всім зрозуміло, тоді починаємо! Музика!

**Дід Мороз.** Молодці, дітки, звеселили мене старого! *(Дивиться на дзвоники)*. І справді корисна штука!

**Снігуронька.** *(до Діда Мороза Фунтика та Кнопи)* Так, гарно всі потрудилися! Тепер можна і перепочити! Та відпочивати ми будемо весело і корисно, а саме, відгадувати загадки! Хто знатиме правильну відповідь на загадки – підіймає руку вгору і, звісно, отримує подарунок від Діда Мороза.

*(загадки)*

Хто білить борошном всю землю,

Малює крейдою на вікнах?

Хто шиє пухові перини

І прикрашає річки сріблом?

*(Зима)*

Ковдра біла не руками зшита,

Не ткани, не кроєна,

З неба на землю послана.

*(Сніг)*

Біла зірка з неба впала

На долоню і пропала.

*(Сніжинка)*

Усе літо стояли,

На зиму чекали.

Діждались пори –

Помчали з гори.

*(Санчата)*

**Дід Мороз.** Молодці, дітки! Всі такі розумні, так гарно відгадували загадки!

**Кнопа.** Розумні – згодна! А чи уважні?

**Фунтик.** *(до дітей)* То ви уважні?

**Кнопа.** Зараз ми це перевіримо! Всі-всі підіймайтеся і підходьте сюди! Одразу стаємо по двоє і беремося за руки, як ми з Фунтиком це робимо! Гратиме музика, а ми гарнесенько танцюємо, при цьому руки не відпускаємо!

**Фунтик.** Та слід бути дуже уважними, якщо я або Кнопа скажемо, наприклад, утворили коло з трьох чоловік, то ми швиденько відпускаємо ручки і беремо до себе когось третього, а потім продовжуємо танцювати!

*Варіанти: по чотири, по шість, по двоє, утворюємо одне загальне коло...*

**Кнопа.** Всім зрозуміло? Музику!

**Дід Мороз.** *(пританцьовуючи)* Як же гарно ви танцюєте! Мені аж самому захотілося потанцювати, але такі танці для мене старенького занадто важкі вже!

**Снігуронька.** Дідусю, ми ж іще хороводи водити вміємо! Ставай швиденько до нас в коло!

*(хоровод)*

**Дід Мороз.** Тай повеселили ви ж мене, малята! А може хтось для мене подаруночок пригодував, може хтось віршика розкаже?

*(блок віршів)*

**Дід Мороз.** Дякую, дякую! Такі чудові віршики!

**Отаманша.** Але пора вже й розім'ятися, а то м'язи затекли! Швиденько всі за плечики.

**Балбес** Але туту слід бути дуже уважним! Якщо я або Отаманша скажемо: «У сусіда є животик» ми швиденько руки з плечиків переносимо сусіду, який стоїть попереду, на животик!

**Отаманша.** Всім зрозуміло? Тоді поїхали нашим веселм паровозиком Новий рік зустрічати!

*Варіанти: у сусіда є животик, оченята, колінця, вушка, спинка, ліва п'яточка, носик....*

**Снігуронька.** Бачу я, що веселитися туту вміють! Але котра ж година? Дідусю, тут звичайно весело і гарно але ми не встигнемо всім діткам



рознести подарунки!

**Дід Мороз.** Так, Снігуронько, згоден! Час уже в дорогу вирушати . Але за те, що ви цілий рік були слухняні, гарно навчалися і мене повеселили хочу вам, малята, солодкі подарунки подарувати!

*Дід Мороз та Снігуронька роздають подарунки*

**Дід Мороз.**

Ми вас, любі діти, вітаєм зі святом.

Хай буде у вас нових друзів багато.

Радійте і будьте здорові й веселі

Хай щастя панує у кожній оселі

З Новим Роком! З Новим щастям!

**Снігуронька.**

Залишайтеся здорові

Далі нам рушати час.

Через рік обов'язково

В гості прийдемо до вас.

**Всі.** До побачення!

**Кнопа та Фунтик разом.** Приходьте обов'язково до нашої крамниці!

## ***Година спілкування для молодших школярів***



# ***Уроки Лікаря Посмішки***



**Мета:** Надати учням відомості, необхідні для зміцнення здоров'я зубів; навчити дотримуватись правил гігієни; виховувати дбайливе ставлення до власного здоров'я.

**Обладнання:** презентація в програмі Power Point, аудіозаписи, невелика виставка зубних щіток, паст, зубочисток, жувальних гумок та виставка учнівських малюнків та плакатів на тему «Щоб не зустрітись із карієсом», м'яч.

### Перебіг заходу

*Під музику до зали заходить Лікар Посмішка,  
одягнений в білий халат та шапочку*

**Лікар Посмішка:** Доброго дня, друзі! Мене звать Лікар Посмішка! Ви запитаете чому в мене таке дивне ім'я? А все тому, що я все знаю про здоров'я зубів та ротової порожнини і ці знання роблять мою посмішку неймовірно гарною (посміхається) А скажіть мені будь-ласка, хто бажає володіти такими ж знаннями?

*(відповідь дітей)*

**Лікар Посмішка:**

Тоді відгадайте загадку.

В хатці затишній живуть,

Їжу корисну жують,

Друзі в них язик і губки,

Це рівненькі білі...*(зубки)*

**Лікар Посмішка:** *(розповідь супроводжується презентацією)*

Молодці, загадку відгадали правильно. Тема нашого уроку «Здорові зуби». З 6 до 12 років тимчасові або, так звані, «молочні зуби» змінюються на постійні. Коли постійні зуби готові до росту, «молочні зуби» випадають. Постійні зуби мають прорізатися до 14 років, крім так званих «зубів мудрості», які з'являються в людей у віці 16-26 років. Для того щоб зуби були рівними та красивими нічого не повинно заважати їх росту.

Тому поява таких шкідливих звичок як: тримання в роті різних предметів (ручка, палець і т.п.); звичка тиснути язиком на зуби; закушувати губи, можуть зсунути зуби, і вони стануть в неправильне положення.

*Під музичний супровід до зали заходять двоє учнів, хлопчик та дівчинка*

**Хлопчик:** Привіт, друзі! Привіт, Лікарю Посмішка! Ми з Даринкою вже впоралися з твоїм завданням і зубний наліт вже знешкоджено!

**Дівчинка:** А крім того, ми навіть встигли провести профілактику карієсу.

**Лікар Посмішка:** Даринко та Миколко, ви справжні молодці, найкращі помічники! Але наші молодші друзі ще, певно, нічого не знають про зубний наліт та карієс!

**Хлопчик:** Не біда! Зараз ми вам, друзі, все детально розкажемо. Деякі бактерії, взаємодіючи з їжею, здатні утворювати клейкі речовини, за допомогою яких бактерії можуть фіксуватися на поверхні зубів, утворюючи зубний наліт. Зубний наліт спочатку непомітний, лише поверхня зубів стає спочатку жовтуватою та шершавою.



**Дівчинка:** А це, до речі, провокує потемніння зубної емалі, неприємний запах з рота і, врешті-решт, карієс. Адже бактерії, що утворюють зубний наліт, перетворюють цукор на кислоту, тим самим, руйнуючи тверді тканини зубів, тобто емаль.

**Лікар Посмішка:**

Тож поспішіть себе звільнити

Від нальоту на зубах,

Дуже легко це зробити

Якщо щітка є в руках.

Зуби чистим три хвилини,

Це ми робимо щоднини.

Зруйнувати наліт швидко

Допоможе й зубна нитка.

*(розповідь хлопчика супроводжується слайдами)*

**Хлопчик:** Я думаю, що всі тут присутні вже зрозуміли, що найкращими друзями наших зубів є зубна паста, зубна щітка та зубна нитка. А зуби потрібно ретельно чистити двічі на день.

**Лікар Посмішка:** Правильно, щоб зуби були здорові, їх потрібно чистити. Це люди зрозуміли давно. І чого вони не пробували задля цього. Давні греки, наприклад, чистили зуби попелом, товченим склом чи навіть пемзою. Зубною щіткою їм слугували ганчірочки з вовни, просякнуті медом, а зубочистками – кігті тварин. Звичайно, такий догляд за зубами був не зовсім приємною процедурою, проте, якщо вірити античним лікарям, посмішки давніх греків мали дуже гарний вигляд.

А от мешканці Індії винайшли більш приємний засіб – вони жували деревинну кору. Її м'які волокна очищали зуби, а сік дезінфікував порожнину рота та зміцнював ясна.

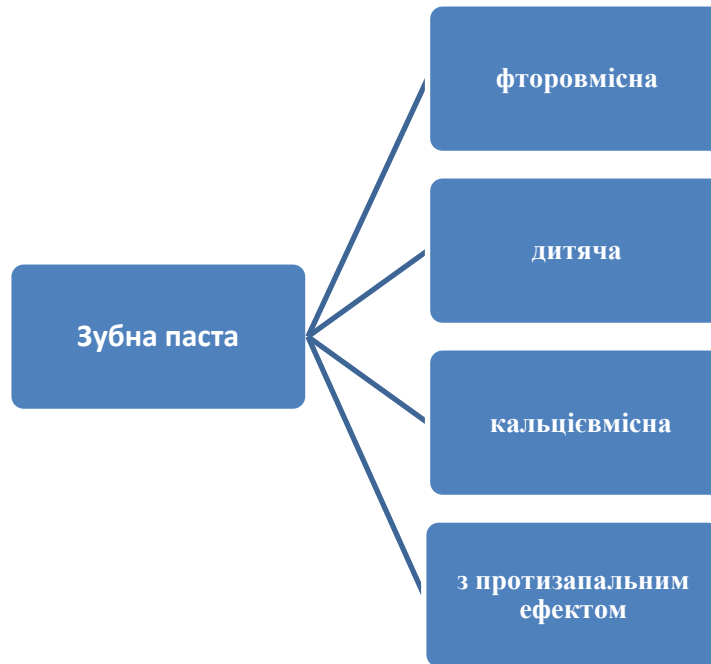
У країнах Азії, щоб зберегти зуби, їх покривали чорним лаком. А мешканці Близького Сходу протирали зуби шкуринкою граната, у Сибіру жували спеціально оброблену смолу.

За часів Середньовіччя були винайдені зубні еліксири, якими не чистили, а полоскали рот. До речі, вони дійшли і до наших днів. У другій половині XVII сторіччя винайшли новий засіб – сіль! Використовувати її порадив голландський учений Антоні Ван Левенгук, який відкрив невідомий доти науці «світ мікробів». Його вразила численність мікробів, що міститься у ротовій порожнині людини, і він відразу вжив заходів щодо боротьби з ними. Потерши зуби сіллю, Левенгук зазначив, що кількість мікробів у роті значно скоротилася. З тих пір люди чистили зуби сіллю.

У XIX столітті зуби стали чистити товченою крейдою, розтертою на порошок із додаванням м'ятного екстракту. А от зубна паста з'явилася лише у двадцяті роки минулого сторіччя.

**Хлопчик:** А як же серед усього різноманіття обрати саме ту пасту, яка відповідатиме потребам моїх зубів?

(На екрані з'являються слайди)



**Лікар Посмішка:** І, щоб, серед усього цього різноманіття обрати те, що потрібне саме вам необхідно отримати консультацію у лікаря!

**Хлопчик:** Так-так, відвідувати стоматологічний кабінет необхідно двічі на рік, навіть якщо вас нічого не турбує, аби вчасно запобігти хворобам!

**Лікар Посмішка:** Молодець, Миколко! Все ти сказав правильно, певно, добре засвоїв минулий урок! *(засоромившись, опускає очі додолу)*

**Хлопчик:** Було діло!

**Дівчинка:**

Якось в Колі зуб болів,

Йти до лікаря не хотів.

«До лікаря в крісло не сяду нізащо,

Хай поболить зубик мій краще!» .

Зуб розболівся – хоч плач хлопчентя,

Від болю зубного він ладен тікати.

**Лікар Посмішка:**

Та як утечеш від себе самого.

Щоб зуб не болів, треба рвати його... .

До лікаря, друже, вчасно іди –



Не так, як хлопчисько, -

Й уникнеш біди!

**Дівчинка:**

Як зуби лікуєш, умій потерпіти,

І потім вони вже не будуть боліти!

**Хлопчик:** Даринко, Лікарю, досить! Давайте краще перевіримо, що діти знають про догляд за зубами!

**Гра «Дозволяється – забороняється».**

Усі учні вишиковуються в одну лінію. Лікар посмішка з м'ячем у руках стає навпроти. Він кидає одному з гравців м'яч і називає ситуацію. Гравець, що упіймав м'яч, має відповісти «дозволяється» або «забороняється». Якщо відповідь правильна – гравець робить крок до Лікаря, якщо ні – крок назад. Виграє той, хто підійде до вчителя найпершим.

Орієнтовні ситуації для гри:

- довго гризти соняшникове або гарбузове насіння (*забороняється*)
- гризти льодяники (*забороняється*)
- полоскати рот після їжі (*дозволяється*)
- гризти моркву та яблука (*дозволяється*)
- гризти цукор рафінад (*забороняється*)
- чистити зуби (*дозволяється*)
- жувати гумку, що не містить цукор (*дозволяється*)
- брати зубами металеві предмети (*забороняється*)
- вичищати із зубів залишки їжі зубочисткою (*дозволяється*)
- пити окріп та їсти гаряче (*забороняється*)
- колупати в зубах булавкою, голкою, ампулкою ручки (*забороняється*)
- часто їсти сиркову масу (*дозволяється*)
- користуватись чужою зубною щіткою (*забороняється*)

**Лікар Посмішка:** Молодці, діти, бачу уроки даремно не проходять. А чи знаєте ви, що запорукою здорових зубів є правильне харчування? І, щоб перевірити ваші знання, я пропоную таку гру



## Гра «Корисне – шкідливе»

До лікаря виходять діти під стільчиками яких є картинка з зображенням зуба. Миколка та Даринка об'єднують їх у дві команди. На столиках перед командами стоять картки з написаними назвами продуктів. Завдання для команд: серед запропонованих продуктів обрати лише ті, які корисні для зубів. *(гра супроводжується музичним супроводом)*

- ✓ Молочний шоколад;
- ✓ Яблука;
- ✓ Твердий сир;
- ✓ Дуже гарячі чай та кава;
- ✓ Молоко та молочні продукти;
- ✓ Соняшникове насіння;
- ✓ Огірки, помідори;
- ✓ Гострі страви та спеції;
- ✓ Льодяники;
- ✓ Морква;

*Учасники гри зачитують правильні відповіді і аргументують їх.*

**Лікар Посмішка:** Отже, для того щоб ваші зуби завжди були здоровими, а посмішки сяючими необхідно дотримуватися таких правил *(розповідь супроводжується слайдами):*

- ✓ Зуби потрібно чистити двічі на день, вранці і ввечері;
  - ✓ Обов'язково слід користуватися зубною ниткою;
  - ✓ Зубна щітка має бути м'якою, її слід змінювати через кожних три місяці;
  - ✓ Зуби слід чистити не лише з боків, але й з середини;
  - ✓ Двічі на рік потрібно відвідувати лікаря-стоматолога;
- ✓ Надавайте перевагу корисним продуктам;



- ✓ Не забувайте, що зубам необхідний кальцій – включіть в щоденний раціон молоко і молочні продукти;
- ✓ Не вживайте занадто багато солодоців;
- ✓ Пам'ятайте, що жувальна гумка приносить користь лише перших 20 хвилин, з моменту, як ви почали її жувати.

**Дівчинка:** Якщо ви завжди будете дотримуватися цих простих правил, з вашими посмішками ніколи не буде проблем.

**Лікар Посмішка:**

Знайте правила прості:

Треба жити і чистоті!

Умивайтесь вранці з милом,

Щоб усі за вас раділи.

Шию, руки й ноги мити,

Завжди в чистому ходити,

Зуби зранку начищати

Й перед тим, як спать лягати

І завжди все добре буде –

Всі здорові будуть люди.

А мені вже час прощатись,

Треба далі відправлятись.

Треба всім допомагати

Про урок цей розказати.

**Хлопчик та дівчинка разом:** До побачення!



***Виховна година для учнів 10-11 класів***



**Відверта розмова, або що ми знаємо  
про ВІЛ/СНІД**

**Мета:** Сприяти формуванню особистісної та соціальної компетенції дітей, які вимушені жити в умовах епідемії ВІЛ/СНІДу, для зниження ризику інфікування ВІЛ та формування толерантного ставлення до людей, що живуть з ВІЛ.

*Цей захід можна провести різними способами, на вибір учителя. Це може бути лекція або розповідь, бесіда, брейн-ринг чи тестування.*

*Особливим є самопідготовка учнів до заходу, запропонуйте підготувати відповіді на конкретні запитання, це надасть можливість їх уважно опрацьовувати матеріали.*

#### **План для самопідготовки учнів:**

1. Чума ХХ століття.
2. Збудник хвороби.
3. Ознаки хвороби. Приреченість хворих на СНІД
4. Випадки у яких може статися зараження
5. Дискримінація людей з ВІЛ – це порушення прав людини.

На початку заняття учням пропонують пройти тест

#### **ТЕСТ «ПЕРЕВІР СВОЇ ЗНАННЯ ПРО СНІД»**

1. Що таке СНІД? Що ви знаєте про цю хворобу?
2. Чи спричинює вірус імунодефіциту людини (ВІЛ) СНІД?
3. Чи уражає ВІЛ імунну систему організму?
4. Чи відрізняються за зовнішнім виглядом ВІЛ-інфікований та хворий на СНІД від здорової людини?
5. Чи передається СНІД через поцілунок?
6. Чи передається СНІД через нестерильний медичний інструментарій?
7. Чи допоможе використання презерватива під час статевих контактів уберегтися від СНІДу?
8. Чи можна виявити вірус відразу після інфікування?
9. Чи проводить держава політику:

а) на виявлення хворих на СНІД та ВІЛ-інфікованих;

б) на ізолювання їх від суспільства?

10. Чи має медицина ліки від СНІДу, вакцину, що перешкоджала б інфікуванню?

**Відповіді:**

1 — власні думки; 2 — так; 3 — так; 4 — ні; 5 — ні; 6 — так; 7 — так; 8 — ні; 9 «а» — так; 9 «б» — ні; 10 — ні.

**Розповідь вчителя**

У генеалогії цієї страшної хвороби багато загадкового. Науковці й досі не дійшли згоди про походження лиховісного ВІЛ – вірусу імунодефіциту людини. Висуваються різні гіпотези, зокрема і фантастичні, мовляв, вірус занесли на Землю інопланетяни. Є й більш обґрунтовані версії.

Почнемо з того, що існує два види вірусу. Вони ідентичні за структурою, але різняться за генетичним апаратом. Найбільшого поширення дістав ВІЛ-1. ВІЛ-2 виявлений відомим французьким вірусологом й імунологом Люком Монтаньє лише кілька років тому в африканців, що лікувалися від СНІДу у Франції і Португалії. За своїми ознаками він наближається до вірусів, виявлених на території Гвінеї, Гвінеї-Бісау, Сенегалу та інших країн континенту, але попри це, вчений не вважає, що вірус походить з Африки — на його думку, для цього бракує вагомих аргументів. Югославський лікар та історик медицини Мірко Грімек вважає, що привід до епідемії СНІДу — це порушення рівноваги між поширеними хворобами і тяжкими інфекційними захворюваннями, яких майже повністю позбулися завдяки успіхам медицини. За Грімеком, епідеміям нових, незнаних досі хвороб, передують їх поодинокі прояви впродовж десятиліть, навіть століть. Уся біда в тому, що медики просто не встигли своєчасно звернути на них увагу, вивчити й осмислити через ту ж таки їх обрідність у медичній практиці. До того ж новий вірус здатен досить довго нічим себе не виявляти в організмі людини, очікуючи більш сприятливих для себе умов.

А ось іще одна версія, теж не позбавлена наукового сенсу. Професор радіології з Пітсбургського університету Е. Шернґлас та його колеги з

Бременського університету, дослідження яких висвітлювалися у британській науковій пресі, вважають, що однією з головних причин появи вірусу СНІД у США та Африці є викиди в атмосферу радіоактивних елементів під час випробувань ядерної зброї. Сталося мутаційне перетворення одного з рідкісних у природі вірусів під дією радіоактивного випромінювання Стронцію-90, який у величезних кількостях викидався в атмосферу в 50—60-ті роки ХХ століття. Учені також спромоглися встановити, що переважна кількість Стронцію-90 випала на території Північної Америки і Центральної Африки. Як відомо, населення саме цих районів земної кулі найбільше постраждало від смертоносного вірусу. Цей елемент нагромаджується в організмі людини переважно у черевному мозку й уражує його клітини, які відіграють роль у діяльності імунної системи.

Цей вірус дуже дрібний, набагато менший за бактерії, проте неймовірно підступний. Розмножується, тільки потрапивши в клітини білих кров'яних тілець людини — основних вартових її імунної системи. Вірус руйнує їх із середини. Наслідки цього жахливі: людина стає беззахисною перед будь-якою інфекцією.

Практичне значення в передачі СНІДу мають тільки ті речовини, в яких збудник міститься в достатній кількості: кров, сперма, піхвові виділення, жіноче молоко.

#### **Основні шляхи зараження ВІЛ-інфекцією:**

1. статевий;
2. під час переливання донорської крові, зараженої вірусом імунодефіциту;
3. при використанні нестерильного медичного інструментарію (шприців, системи для переливання крові та ін.);
4. від ВІЛ-інфікованої або хворої на СНІД матері дитині до, під час або після пологів.

Інкубаційний період від моменту зараження ВІЛ до перших проявів інфекції може бути як коротким — чотири-п'ять тижнів, так і дуже довгим —

декілька років. За цей період збудник СНІДу руйнує лімфоцити, що неминуче призводить до глибоких змін усієї імунної системи хворої людини. Особливо небезпечним є те, що вірус уражає клітини ЦНС.

### **Гра «Защіпка».**

**Мета гри:** Надати можливість молодим людям відчувати несправедливість дискримінації і спробувати зрозуміти почуття тих, хто є жертвою дискримінації ВІЛ-позитивних.

**Обладнання:** защіпки для білизни за кількістю учасників.

**Вимога гри:** защіпки повинні бути трьох кольорів (наприклад, червоні, зелені, жовті). Одна защіпка - особлива (наприклад, синя). Замість защіпки можна використати папірці, нитки тощо.

#### **Проведення гри:**

1) прищепити защіпки на спинах учасників так, щоб вони не бачили, якого кольору защібку їм чіпляють

2) прищепити особливу защіпку тому учневі, який вміє висловлювати свої почуття (але не тому, хто легко ображається);

3) запропонувати об'єднатися в групи з однаковими защіпками, при цьому не можна дивитися на свою защіпку і не можна розмовляти. Зберігаючи мовчання, слід користуватися «мовою жестів». Сказати, що виграє та група, яка зробить це швидше всіх.

4) проведення обговорення: що відчував той, хто бігав від групи до групи і кого звідусіль проганяли, а що відчували решта учасників.

Фрази, які ми вживаємо, обговорюючи проблему ВІЛ/СНІДу відображають наші знання і уявлення про епідемію, а також наше ставлення до людей, яких торкнулася ця проблема. Та мова, якою ми говоримо про СНІД, значно впливає на сприйняття. Щоб відійшли в минуле дискримінація, неповага і істерія, щоб у нашому суспільстві поступово сформувалося тверезе та гуманне ставлення до різних аспектів проблеми СНІДу, мова наша має бути точною, вільною від упереджень. Нижче наведені фрази, яких варто уникати, замінюючи їх грамотними і більш сучасними. Нехай вас не турбує,

що деякі з них запропонованих взамін звучать незвично: нові ідеї та явища потребують нових слів для висловлення.

«Чума ХХІ століття». Цей застарілий журналістський штамп, що з'явився на самому початку епідемії, коли люди ще не знаючи про шляхи і причини поширення хвороби і відчували сліпий страх перед нею, донині «кочує» із публікацій в публікації.

Порівняння з чумою навіює снідофобію, істерію і середньовічний страх перед інфекцією, а також сприяє дискримінації та ізоляції людей, що живуть з ВІЛ.

«Жертви СНІДу». Слово «жертва» передбачає пасивність та безпорадність перед небезпекою. Більшість людей, що живуть з ВІЛ/СНІДом, активно борються за своє життя, здоров'я і права, допомагають іншим уникнути зараження. Саме завдяки їхнім зусиллям у світі досягнуті значні успіхи у лікуванні і профілактиці ВІЛ/СНІДу.

«Невинні жертви СНІДу». Так часто називають дітей, інфікованих ВІЛ у медичних закладах. При цьому вважається, що люди, які заразилися статевим шляхом або вживаючи наркотики, у чомусь винні. СНІД – це злочин, а хвороба. Не лише СНІД, а й багато інших захворювань, можуть спричинятися ризикованою поведінкою людини, проте нікому не спаде на думку говорити про невинних жертв раку, гіпертонії або діабету та виявити, наскільки людина «сама винна» у своїй хворобі.

### **Що повинно викликати занепокоєність у зміні стану здоров'я:**

1. збільшення лімфатичних вузлів практично одночасно у кількох місцях: на шиї, у ліктювих згинах, під руками, у паху;
2. втрата ваги, що прогресує (режим харчування не змінений);
3. часті гнійні й запальні ураження слизової оболонки рота, шкіри, статевих органів;
4. підвищення температури тіла, що тримається більше як місяць без будь-якої причини.



**Хто може бути найімовірнішим вірусоносієм?** Це так звані групи ризику. До них належать: гомосексуалісти (бісексуали), наркомани, що вводять наркотики внутрішньовенно, повії, особи, які часто змінюють статевих партнерів. Групою ризику є також новонароджені, матері яких ВІЛ-інфіковані або хворі на СНІД.

Але було б великою помилкою думати, що СНІД вибирає собі жертви тільки серед груп ризику. Ризик інфікування на ВІЛ із більшою чи меншою ймовірністю загрожує кожній людині. Вірус-убивця розповзається планетою з неловимою швидкістю. Епідемія страшна не тільки смертями, а й тим, що призводить до тяжкої соціальної та економічної деградації суспільства.

Щодня у світі СНІДом заражується до 5 тисяч осіб. Перед цією хворобою виявилися беззахисними дорослі й діти, багаті й бідні, чоловіки і жінки, білі й чорні, люди різного віросповідання.

#### **Що треба робити:**

- ✓ здійснювати санітарно-профілактичні заходи боротьби зі СНІДом;
- ✓ вести жорсткий контроль донорської та плацентарної крові, її препаратів та інших біологічних рідин;
- ✓ у лікарнях вести контроль за стерилізацією ріжучих, колючих та інших інструментів;
- ✓ пам'ятати, що основний шлях зараження — статевий;
- ✓ пам'ятати, що вберегти нас від СНІДу може тільки власна обачність;
- ✓ дотримуватись закону України «Про запобігання захворюванню на СНІД та соціальний захист населення»;
- ✓ дбати про соціальний захист, виявляти милосердя та співчуття до ВІЛ-інфікованих осіб та хворих на СНІД;
- ✓ створювати служби профілактики ВІЛ-інфекції, служби здоров'я, анонімне обстеження.

Як загасити пожежу під назвою СНІД? Непроста це справа, і все-таки...

Учені Колумбійського пресвітеріанського медичного центру в Нью-Йорку знайшли спосіб відтворювати ген так званої молекули CO4, завдяки якій вірус потрапляє в клітини білокрівців. Отже, з'явилася можливість відтворити й саму цю молекулу, щоб докладніше вивчати її структуру.

Як відомо, вірус атакує клітину білокрівця тільки в одній точці — точці кріплення молекули CO4 до клітини. З'явилася ідея створити її синтетичний імітатор — свого роду мішень для вірусу. Згодом експериментами підтвердилося, що мішень діє успішно, примушуючи ВІЛ розпорошувати свої сили вхолосту, а справжні точки білокрівців лишаються неушкодженими. Каліфорнійська компанія «Генентехнік» виготовила препарат, що діє за цим принципом. Він поки що експериментальний. Крім нього є вже промисловий зразок нових ліків проти СНІДу — CO4 — їх апробація триває у кількох клініках США.

Але на цьому пошуки не припинилися: фірма працює над створенням нового покоління цього препарату — гібрида CO4 з антитілом людини, який допомагатиме імунній системі геть знищувати уражені вірусом клітини. Правда, в організмі хворого утворюють антитіла проти ВІЛ і природним шляхом, але вони не здатні впоратися самостійно з таким завданням. Переваги нового засобу в тому, що він затримується в організмі довше й обіцяє більший ефект. Але основним лікарським препаратом проти СНІДу все ще залишається азидотимідин. І хоча він дає значні побічні ефекти, проте перешкоджає відтворенню лиховісного вірусу. На жаль, ефективність препарату знижується вже через півроку. Винайдено ще один, похідний від азидотимідину і менш токсичний препарат.

### **Заклучна розповідь вчителя.**

Учені не втрачають надії, деякі навіть певні, що медикаменти, спроможні перемогти ВІЛ, неодмінно з'являться у найближчі 5—7 років. Що ж до вакцини для масового застосування, то, за їхніми прогнозами, вона з'явиться вже в нашому столітті. А поки що всі зусилля науковців і громадськості

треба спрямувати на профілактику СНІДу — такі перспективи на найближче майбутнє.

Кожна людина повинна до кінця усвідомити всю небезпеку, яку несе СНІД, і зробити все можливе, щоб уберегти себе і своїх рідних та близьких від цієї страшної інфекції, бо СНІД може увійти практично в кожний дім, кожну сім'ю.

Здоровий спосіб життя, чистота у взаєминах. — найкращі методи профілактики СНІДу.

